Ն 359 1886 ՕԳՈՍՏՈՍ 7 ԲԼՆԶԵԼՆԳԻՀ 1303 ԶԻԼԳԱՏԻ 19 ԻՐԻՆՃԻ ՇԱԲԱԹ

40 ԿՈՊԵԿ

ՃԵՐԻՏԵԻ ԾԱՐԳԻՅԵ

40 ԿՈՊԵԿ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԵ ՄԻԼԻՑԵ ԹԻՒՃԱՌԻՅԵ ՍԱՐՐԱՖԻՅԵ ՎԷ ԻԼՄԻՅԵ

ԵԼԵՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱՌՕՆԷ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ՕՏԱՄՊՈԼ	200 ՂՐՇ	105 ՂՐՇ	55 ՂՐՇ
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	—

Մէջիտիէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԸԹԼԱՐԸ

Ղնեի վէ ճինեի սահիպէ ղրշ. 6
սահիպէ . . . . . » 3
յատաք նաֆիյա տակիր պէնալէր անէն գազանալ օլունմագ ֆէ տէրճ ունմայան էվրագ իստէ օլունմայա. նագ տրը։

Իտարէխանէսի, Օթամպօլտա Գապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ճիվէլէկեան մաթպասընտա տրը։ Քէաֆիֆէի մէվատտ հագդրնտա կազէթանըն սահիպ վէ մէս. ՑԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻԻՔ ՀԱՎ ԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԳԱՐԻՍԹԱՆ

Շարգի Ռումէլիտէ սաքին Իրան թէպասար հագդնտա հիւքիւմէթը մահալլիյէճէ ուսուլը մութթախրդէ. յէ թէվֆիգէն մուամէլէ իտիլմէ. մէքտէ օյմասրնտան տօլայը Իրան սէֆիրի Մօհսին խանՁ հագդէթլէրի՝ Պապը Ալիյէ միւրաճաաթ էյլէմիշ տիր։

Զանն օլընարդրնա կէօրէ, Շարգի Ռումէլի նիզամիյամէի տոսխելիսինի թաատիրէ մէմուր օյան գօմիսիոն՝ իքմալը վազիֆէ իտինձէյէ գատար, պու պապտէ պիր գարար իթթիխազ գելընմայաճագ տրը։

* *

Ֆիլիպէատէ նէյը օլրնան Մէրմէնէյէ կազէթասընտա օգունմուշ տրը։

«Պուլկարիսթան հէյէթը վիւքէլա. սրընն միւբէվմիճը էֆքարը օյան Թրնովօ Գոնդրիլ-Բիա նամ կազէթա. նընն թէէմինաթը սուլհբէրվերանե. սինէ բաղմէն, էհալի՝ էինէ ըզհարը խէվֆ ու էնտիշէ իտէյօր։ Ֆիլիպէ. տէ ասքերի տէպպօլարտա թէյլշ կէօսթէրիլմէքտէ տիր։ Եաղ մէվսի. մի քէմալը շիտաէթէ իճրան հիւքմ իթմէքտէ օլարդը հալտէ, ասքէր ֆըրգալարընա ալտտ տէվամ թալիմ. էրէ իճրա իթտիրիլմէքտէ տիր Մու. հիմմաթը ասքէրիյէ վէ մէլպուսաթ սրբարըշարը պիրպիրինի թաագիպ իտէյօր։

«Թէտարիքեաթը վազբայը՝ հէր սէնէ իճրա իտիրէն ասքէր մանօվրա. լարընա աթֆ ու իսնատ իթմէքբէք սաֆտէրունդգ օյաճաղընտան, Թբ. Նովէ-Գոնդրիլ-Բիա կազէթասը՝ պուն. լարը իյդահ իթմէք իսթէմէյօր տե. մէք տիր։»

* *

Պիր Ռուս վաբօրընն կէթիրմիշ օլարդը բասթա չանթասընն պէր մուճիպը գատտէ թիթսիւէնմէսինէ Պուրկազ կէօմրիւք մէմուրլարընն միմանէաթ իթտիքլերինի տիւն եագմուշդը տրը։ Այոդրմդզ տիկէր պիր մալիմաթա կէօրէ, մէմուրլինը մուամալիյէտիմ՝ Ռուս բասթասան. սինին պիր մէմուրընը տախի թէվ. գիճի իթմիշէր իսմիշ։

* *

Էտիրնէտէն պէր վէճճը աթի եա. զըմշը տրը։

«Պու հէվալիյէ ճէմ իտիլէն ասա. քիրը ըէտիֆէնին մէմլէքէթլերինէ իտատ օլընմայարընտան տօլայը էվ. վէլճէ էհալիի համիյէթմէնտանըն նագլիյտրը ասքերիյէտ գուլանը. մագ իզդրէ իթա իթմիշ օլտրգլարը արապա էօքիւզէրինէ արթրգ լիւ. զում գալմազը օլտրգընտան։ Իլէրի. տէ լիւզումը հալինտէ ալընմագ չար. թը իլէ։ մէզքիւր էօքիւզէրին միւհ. թաճ պուլընան չիթթճճիլերէ վէրիլ. մէսինէ գարար վէրիլէրէք իթթասընա պաչլանմըշ տրը։

«Պու քէրբէ տախի ասաքիրը Շա. հանէ իչիւն բէք քիւլիյէթլի էլպի. օէ վէ լէվգիմաթը ասքէրիյէ վէ էրզագ վիւրուտ իթմիշ տիր։»

ԳԸՐԸՄ ՄՈՒՀԱԲԷՊԷՍԻ

Պիր վազիֆէի մուգատտէսէ՝ էվ. վէլքի սապահ չէհրիմիպտէ պուլը. նան պիճիւլէ Ֆրանսըզլարը Ֆէրի քէօյիւնտէ քեռին Լաթին գապրիս. թանընա ճէմ իթմէքտէ, վէ ուսուրը միւսթաճէլէ՝ իչպու զիյարէթին իճ. բասընը մէն իթմէմէքտէ իտի։ Մու. սախէյէհիմ Ֆրանսըզլար՝ Գըրբմ մու. հարէպէսինտէ, եանի մէմալիքը Օս. մանիյէնին մուհաֆազան թէմամիյէ. թի մագսէտիլէ իճրա օլընան պիր մուհարեպէտէ վէֆաթ իտէն Ֆրան. սըզ ասքիրինին զիքրը ճէմիլի իչիւն վուգու պուլան պիր զինէթը բուհանիյէտէ հազրը պուլընմագտա իտիլը։

Մուհարեպէի մէզքիւրէնին սէպէպ. լերինի պուրաճգտա պիր գաչ սա. թըը իլէ զիքը իթմէք միւնասիպ տիր։

Բուսիա իմբէրաթօրը՝ Գուսը Շե. ռիֆտէ Մէվզիի Մուգատտէսէնին պիր գըսմը իւզերինէ Ռում վէ Լա. թին Քրիսթէլերինին եէքտիկէրինէ մուխալիֆ պազը հուգուգլարընն թէսվիյէսի հագդընտա Պապը Ալի ալէյհինտէ պազը կէօնա շիքեայաթ. տա պուլընմագտա իտի։

Բուսիանրն միւթալէպաթը նազա. ըը տիգգաթա ալընըպ, վէ Տէրսաա. տէթտաէ ինկիլթէրա սէֆիրինին թէ. վասսումը սայէսինտէ պիր իթիլաֆ հուսուլէ կէթիրիլտի։ Վէ Բուսիա հիւքիւմէթի քէնտիսի թատի մէգ. քիւր իթիրաֆա գարշը հիչ պիր ի. թիրազտա պուլընմատը։

Լաքին Բուսիա՝ պիր թարաֆտան Պապը Ալի նէգտինտէ պուլընան սէ. ֆիրինին Մէկգրի Մուգատտէսէ մէսէլէսինին թէսվիյէսինտէն պաշ. գա պիր մէմուրիյէթի օլմասրդընը տէֆաթէ էվրօբա գապինէթօլորը. նա թէէմին իթտիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան սուրէթը խաֆիյէտտ Պապը Ալի նէգտինտէ տտա աղրը միւթալէպաթա պուլընմագտաֆու. Բէք տիգգաթը պիր սուրէթտէ կիզլի թուլթուլմուշ օյան միւթալէ. պաթը մէգքիւրէ՝ Գուսը Շերիֆտէ Բուս Քրիսէսինին իմթիյազաթընա տէյիր, իլա մէմալիքը մահրուսէի Շահանէտէ պուլընան միւեօնլարճա Բուսլարընն Մէթպուր մուֆախամ. լարը իլէ օյան միւնասէպաթլարընա խալէլ կէթիրմէքտէ իտի։

Պապը Ալի՝ միւթալէպաթը մէգ. քիւրէյի քէնտիկինտէն բէտտ ի. տիպ էվրօբայա տավէթ օգուսուշ օյմազլա։ Բուսիա՝ հիւքիւմէթը Սէնիրէյէ իլանը հարպ իթտի։

Լվրօբա գապինէթօլարը՝ մուհա. բէպէի մէգքիւրէյէ ալագատար օլ. տրգլարը հալտէ, էվվելա սէյրճի կիպի տուրուպ միւտախէլէ իթմէ. տիրէր իսէ տէ, ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ սէֆիանը հարպիյէսինտէն միւրէթ. թէպ պիր տօնանմա՝ Պօղազարա կիրմիշ, վէ Պօղազ իչի մէտխալինտէ հազրը վէ միւհէյյա թութուլան 3000 բարէ թօբընն վիճուտը՝ պիրինճի տէրէճէտէ գուվվէի պահրիյէսի օյան իքի տէվլէթլերին՝ Թիւրքիանընն մահվընա միւսաատ իթմէտիլէրի. նի աչրգտան աչրգա խապէր վեր. մէքտէ պուլընմըշ տրը։

Բուսիա՝ իչպու իսթարաթա հէ. վալէի սէմբ իթիպար իթմէյիպ, իչին օ պիր ուճունա կէչտի, վէ Պապը Ալի՝ քէնտի խասմինին տէնիդտէ քէնտի իւզերինէ հիճիւմ իթմէսինէ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրանըն միւսաա. տէ իթմէյճէճլերինէ էմին պուլը. տրը հալտէ, Բուս սէֆիրէյէրի՝ Սի. նօպ լիմանընտա տէմիր աթմըշ օյան Օսմանը սէֆիրինին պիրտէն պիրէյէ կէթիրիպ եաղտրլար։

Իչթէ պունըն իւզերինէ իչիւնճիւ Նաբուլեան՝ 1854 յունվար 29 Թարի. խյէ Բուսիա իմբէրաթօրը Նիգօլա. յա եաղտրը մէքթուպընտա աթի. տէքի մէգալաթը միւթէքէպպիրա. նէյի իսթիմալ էյլէմիշ տիր։

«Թիւրքիա՝ պիր մուհապպէթը գատիմէ պազը իլէ Ֆրանսա վէ Ին. կիլթէրայա պազը տրը։ Սինօպատքի թօր սէյլերի՝ ինկիլթէրա վէ Ֆրան. սատա հայիրէթը միւլէյէ հրսսրյա. թընը թաշչյանլարընն ճիմիսինին գալպինէ ֆէնա պիր սուրէթտէ աքս էյլէտի։ Թօրլարըմզընն եէթիշկիլ. ճէյլ հէր եէրտէ միւթթէֆիգլէրի. միզէ բիայէթ օլընմալը տրը տէյու միւթթէֆիգէն նիտա օլընտը։»

Ինկիլթէրա գրաֆիցասը Վիգթօ. ռիա տախի 1854 մարտ 28տէ Ռէսթ. մինթընը սէրայընտան Բուսիայա իլանը հարպ իտուպ, պունա մախ. սուս օյան թահրիրաթտա չու ֆըգ. բա մէվճուտ իտի։

«Գրաֆիցա՝ մէմալիքինին թէմա. միլէթ վէ իսթիգլալիյէթի էվրօբա. նընն սուլհու սալահընա էլդեմմ ատտ իտիլմիշ օյան պիր տօսթ վէ միւթ. թէֆիգինէ բիայէթէն վէ քէնտի է. հալիսինին թէվճճիւհինի իսթիմ. զաճ իտէրէք, Թիւրքիանընն միւտա. ֆասար իչիւն Ֆրանսա իմբէրաթօրը իլէ պիրլիքտէ սիլահա սարըլմագը. զը վաճիպտէն ատտ իտէր։ Գրա. ֆիցա՝ պու հարեքէթինտէ, քէնտի էհալիսինին մուավէնէթը խալիսանէ. սինէ մազհար օլաճաղընը պիլիր։»

Գըրբմ մուհարեպէսինին պաչլան. կըճ վէ սէպէպլերի իչմէ պու սու. րէթտէ օլմուշ տրը։

Օ վագթտան պէրու 32 սէնէ միւ. ռուր իթտի։ Գրաֆիցա Վիգթօրիա՝ էլան թախթընտա պագ տրը։ Ֆը. բանսատա թէպէտտիւլաթը ազիմէ վուգուա կէլմիշ վէ իմբէրաթօրլըգ էէրինէ ճիմմուրիյէթ գախմ օլմուշ տրը։

Լաքին էկերչի հիւքիւմէթլեր տէյի. շիր իսէ տէ, միլլէթլեր պագ գալը. վէ պալատտ զիքը էլէտիկիմիզ ֆըգ. ռարատա ինկիլթերրա գրաֆիցասը. նընն վէ Ֆրանսա իմբէրաթօրընն պի. հագգը սէօյլէտիքլերի վէճճ իլէ, Թիւրքիա՝ պիր մուհապպէթը գա. տիմէ պազը իլէ իքի պէօյիւք Ղարպ միլլէթլերինէ պազը տրը։ Վէ Ֆրանսա վէ Ինկիլթերրա հիւքիւ. մէթլերի՝ մէմալիքը Օսմանիյէնին ալագատար օյտուղը մէսէլէլերտէ քէնտի էհալիլերինին թէվճճիւհինի նազարը տրգգաթա ալմայա մէճ. պուր տրրլար։

Լիվիլքի սապահ Ֆերիքէօյինտէ Լաթին գապրիսթանընտա Ֆրանսըզ ասքէրլերինին մէզքը էնթիլտէ Եըղլան Ֆրանսըզլարը թա պաշը. տա։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի վէ օր. տուսը վէ էհալիսինին ըէսմի վէքիլ. լերի միւշահէտտ օլընմագտա իտի։

Պուտան անլաշըլըշընա կէօրէ, պէօյիւք վէ ալիճէնապ Ֆրանսըզ միլլէթ վէ օրտուսը՝ Օսմանը գտմը մուազզամ վէ շէճիի հագգը պուն. տան 32 սէնէ ազտէմքի թէվճճիւ. հաթընը պու կիւն տախի պազը ազ. լամագտատրը։ Իչպու թէվճճիւհաթ՝ Թիւրքիա վէ Ֆրանսանըն գատիմ տօսթլըղընը գանլարը իլէ թագվիէ իթմիշ օյան Ֆրանսըզ ասքիրի իչիւն վուգու պուլան մէգքիւր զինէթէն պազգա պիր թարիգէ տահա կիւ. զել իզհար ու իսպաթ օլընմազ ի. տի։

Խուսուսը մէզքիւր՝ յուրասընը տա. խի իսպաթ իթմէքտէ տիր քի, պու կիւնքի Ֆրանսա ճիւմհուրիյէթի՝ 32 սէնէ էվվէլքի իմբէրաթօրլըգ կիպի քէչիտէ Շարգ բօլիթիգասընտա Ֆը. րանսըզ միլլէթինին թէվճճիւհինէ թէվֆիգը հարեքէթ իթմէյէ մէճ. պուր տրը։

Կէօչէպէ պազը Քիւրտլէրին ասա. սընա Պաղտատ վիլայէթի ճիվարընտա իլգի չէգավէթէ ճէսարէթ իթ. մէքտէ օյտրգլարընա, վէ պունլար գապրթի մահալլիյէտէն թագեիգ կէօրտիւքլերինտէ հուտուտը իրա. նիյէյէ Քիւրար իթմէքտէ օյտրգլարը կկպի։ զապրթի իրանիյէ թաա. ֆընտան թաագիպ իտիտիքլերին. տտ տախի Պաղտատ վիլայէթի ճի. վարընա իլթիճա էյլէտիքլերինէ մէպի պունլարընն չիտտէթլէ թէէ. տիպ վէ իճրտի միւճազաթլարընա տէվլէթճէ լիւզում կէօրիւնէրէք, պունուն իչիւն օլ թարաֆտար ահ. վալինէ մալիւմաթը քեամիլէսի պու. ընան թէֆթիշը ասքէրի գօմիսիոնը ըէիսի սանիսի իսմայիլ բաշա հազ. ըէթլերի թային գըլընմըշ տրը։

Բաշի միւշարէյէհ պիր գաչ կիւ. նէ գատար օլ թարաֆա ազիմէթ իտէճէք տիր։

—

Մէսմուաթա կէօրէ, Օսմանը վէ Բուսիա մուհարեպէսինտէն տօլայը թազմինաթ ալմ իտէճէք օյան չէհ. ըիմիզ Բուսիա թէպասար՝ թազմի. նաթը մէզքիւրէնին միւտտէթի միւն. գուզիյէ օյտրգը հալտէ մէզքիւր թազմինաթը ալմ իթմէմիշ օյտրգ. լարընան, գարիպէն Բուսիա իմբէ. բաթօրընա պա թէէկրաֆ պիր մահ. զեր թագտիմ իթմէք նիյէթինտէ իմիշէր։

—

Լօնտրատան ալաֆր. օգոստոս 14 թարիխիյէ աթիտէքի թէէկրաֆ քէչիտէ օլընմըշ տրը։

«Դազէթալարըն պէյանընա կէօրէ, Բարա հազրէթլերի՝ Ալէմանիա վէ Ավսթրիա իմբէրաթօրլարընն միւ. լագաթը ախիրէյերինտէ Քիւրսի Շերիֆին հալը հազրընը Նազարը տրգգաթա ալարգլարընը խապէր ալարագ, միւշարէյէհիւմա իմբէրա. թօրլարա պիր թէշէքքիւր մէքթու. պը իրալ էյլէմիշ իմիշ։»

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Էվվէլճէ եաղտրտրը վէճճ իլէ, տիւն Ավսթրիա իմբէրաթօրընն էէվ. մը ճիւլուսը օլմագ հասէպիյլէ, էօյ. լէյին լիմանը մրզտա պուլընան գա. բագօլ սէֆինէի Հիւմայունընտան 21 բարէ թօբ էնտախթ իտիտիկի կիպի, Մապէյնը Հիւմայունտան թէշ. ըիֆաթը ուսումիյէ նազրը Միւնիր բաչա հազրէթլերի իլէ Պապը Ալի. տէն պէօյիւք պիր մէմուր՝ թարա. պիատա Ավսթրիա սէֆարէթինէ ա. զիմէթլէ, սէֆարէթ մասլահաթինա. զարը Պարոն կոտէյէ լազմէի թէպ. ըիքաղիի իլֆա իթմիշէր տիր։

—Հալէպ վալիսի ճէմիլ բաչա հազրէթլերի այէյհինտէ վուգուպուս. լան չիքեայաթը թահգիգ ու թէտ. գիգէ մէմուր պուրրլան Շուրաի Տէվլէթ մուհաքէմէսի տարէսի ըէիսի Սահիպ պէյ հազրէթլերի՝ պու կիւն Հալէպէ միւթէվէճճիհէն չէհրիմիզտէն հարեքէթ իտէճէք տիր։

Հասան Ֆէհմի բաչա հազրէթլե. րինին տախի իշպու թահգիգ մէ. մուրիյէթի իլէ Հալէպէ կիտէճէկի կէյէն կիւն եաղըմըշ իսէ տէ, մուախիրէն բաչի միշարէյէյինին հարեքէթի թէէխիր գըլընմըշ տրը։

—Շերքէթը խայրիյէնին 1 նումէ. րօլը վաբօրը՝ տիւն ագչամ Պէյլեր. պէյինտէն հարեքէթ իթտիկի էսնա. տէ վաբօրտա պուլանան Հագգը պէյ նամընտա պիր թապիպ պինպաչըսը քէնտի քէնտիսինի տէնիզ աթմըշ իսէ տէ, եանընտա պուլընան Շեհր Էմանէթինին պիր չավուշը տերհալ արգասընտան տէնիզ աթըլարագ պինպաչըյը թութապիմիշ վէ վա. բօր տախի տուրարագ։ Մէրգումմ չավուշ՝ քէնտիսինտէն կէչմիշ պիր հալտէ օյան պինպաչը իլէ պէրա. պէր վաբօրա պլընմըշ տրը։

—Պապը Ալի՝ սիրէրէ Ռուսիանըն Սէլանիք գօնսօլօսլըղընա թային օ. լընան վէ պիր հաֆթատան պէրու չէհրիմիզտէ օյտրգ մահալը մէմու. ըիյէթինէ կիթմէյէ հազրլանմագտա օյան Մ. Եսաթէպօֆը մէմուրիյէ. թինի թատիգ իթմէմիշ տիր։

—Իզմիրտէն կէօղ թէբէյէ գատար ինչա օլընան թրամվայ խաթթընը թէտգիգ ու թէֆթիչէ մէմուրէն կէչէնտէ իզմիրէ ագիմէթ իթմիշ օ. յան չըմէնտֆէր միտիրը ուսումիսի խայրէատին պէյ իլէ, թուրուգ ուՄէ. ապիր միւֆէթթիրը ուսումիսի Մ. Պրիօ, վէ նաֆիս նէզարէթի միւ. հէնտիսլերինտէն Սատտ վէ Պէյճէթ էֆէնտիլեր՝ կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ Ցէրսատտէթ ավտէթ էթ. միշլեր տիր։

Մուսիլէյհիւմ՝ իզմիր վիլայէթի սերվիճէնտիսի Մ. Ռիկէ իլէ պիր իթթիֆագ խաթթը մէզքիւրը մաթլուպա մուվաֆֆըգ պուլուպ, օյ պապտէ պիր բաբօրթօ թանգիմ վէ իմամ իթմիշլեր տիր։ Մէզքիւր բա. բօրթօ՝ նաֆիս նէզարէթինէ թես. լիմ օլընաճագ տրը։

—Այտրդրմդզ մալիւմաթը մէվսու. գէյէ նազարէն, ուսումմ հուտուտը Եուանլիյէ սէյտար խաթախանէլէ. ըինին լազվը իլէ Գոսօպա վէ Սէյա. նիք վիլայէթինտէքի խաթախանէ. լերին իպգա օլունմասընա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ օյտուղը. տան, քէրֆիյէթ մագամը Սէբաօքէ. ըիտէն իճապ իտէնլերէք իշար օլուն. մուշ տրը։

—Պապը Սէբասքէրի Սըհհիյէ տա. իրէսի ազասընտան Արիֆ բաշա՝ Սէ. լանիք Ֆրգասը խասմախանէսինին էճզալարընը թէքթիշ իթմէք իւզրէ պա իրատէի Սէնիյէ մէմուր խիլ. տիկինտէն, պիր գաչ կիւնէ գատար չէհրիմիզտէն հարեքէթ իտէճէք տիր։

ԹԻԼԷԳՐԱՖ

Լօնտրա 18 օգոստ.

Բուս վէ Աֆղան հուտուտընըն թա. յինինէ մէմուր ինկիլիզ գօմիսիոնը. նըն սէրիան կէրի չաղրլաճաղընա տակիր գուհուր իտէն հավատիս ըէս. մէն թէզգիպ օլընըյօր։

ՇԵՐՔԷԹԸ ԽԱՅՐԻԵԼ

Շերքէթը Խայրիյէնին 28 նումէ. րօլը վաբօրընն մահուտ մէմուրը՝ կէօրիւնիր քի պունան ագտէմ պիր համիլէ գատրնա իթտիկի հա. զարէթը վահչիյանէսինտէն տօլայը տիւշար օյտրգը ճէղատան էլան միւ. թէնէպիհ օյմայրագ։ Էվվէլքի կիւն տախի ագչամ իւսթիւ քէօր. ըիւտէն Պօղազ իչինէ տօղրու կիտէր իքէն։ պիր իսլամ հարէմինին մէվ. գի իւճրէթինտէն տօլայը վաբօր գահվէճիյլէ մարագա իտէրէք։ մէրգումա պիր թագըմ քիւֆր ու հագարէթտէն մատտա տարպա տա. խի գըյամ իթմիշ, վէ վաբօր Պէյիք. թաշա եանտաշը իսէ եագտաբնտան թութուպ տիշարը աթաճաղընը մա. գամը թէհմիտտ պէյան էյլէմիշ իսէ տէ։ պունը եաբամայրպ։ ան. ճագ վաբօր Պէյիքթաշտան այրըլ. տրընտա մէմուրը մէրգում՝ պիչա. ըէ գահվէճիյի էէնիտէն խըրբալ. մաղտ պաչլարընճա։ վաբօր խալգը միւտախէլէ իտէրէք։ անլէր տախի մէմուրըն հագաբէթինէ տիւշար օլ. մագլա պէրապէր գահվէճիյի օլ մա. հուտը գահր ու ղաղապընտան կիւճ հալ իլէ գուրթարապիմիշլեր տիր։

Աճապա պու մէմուր՝ վաբօրըն ին. թիզամ ու ինզբաթը հալինէ նէզա. ըէթ իթմէկէ՝ մի մէմուր տրը։ եօգ. սա օրտտա ատէրէ պիր տերէպէյի օլուպ, կէրէք եօլընրտա վէ կէրէք սատրէյէ պէօյլէ սուի մուամէլէ իճ. բասընա՝ մը մէմուր տրը։ Վագբա պու կիպի մէմուրլար՝ խազինէլերճճ բարասընը գազանտրդը էհալիյէ սա. լա հիրմէթ ու բիսիթթի օյմայան Շերքէթը խայրիյէ իտտաբսինին գա. տէի գատիմէսինէ խրտմէթ իտէր. ըէր իսէ տէ։ համիի ուսումիմիզ օ. յան հիւքիւմէթը Սենիյենին՝ պու հալլերի ասլա թէճվիզ իթմէտիկի մալիւմ օյտրգընտան։ պու պապտէ հիւքիւմէթը միւշարէյէհանընն նա. զարը տիրգգաթը միւշֆիգանէսինի տալէթթ իտէր։ վէ պիր սատթ էվ. վէլ էհալիյի չու Շերքէթը խայրիյէնին էէրինտէն գուրթարմասընը ըէճճ էյ. ըէրիզ։

Գու իչտէ էն զիյատէ թէաճճիւպ վէ իսթիդրագպ իտիլճէք նօգթա՝ Շերքէթը խայրիյէ միւտիրի Հիւսէյին էֆ. հազրէթլերինին՝ պիր խաթա. տան տօլայը տիւշարը ճէպա օլմուշ էյլան մէմուրը մէրգում

ԱԶԳԱՑԻՆ

ՀԱՑ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

(Շար. 354 Խնդ.)

Ա. Արփիարեան էֆէնտիի կեանքի Պատկերներ գրքուկի երկրորդ մասն է «Երազի մը գինը» անուն վեպիկը։ Հրանտ ուսեալ պատանի մը մեկկը հարիկն իւր մօր, պաշտօնով գրագիր, կը սիրահարի իրմէ վեր գասակարգի մը վերաբերող Սոֆի անուն աղջկան մը, որ ըստ նկարագրին՝ հակապատկերն է Սաթենկան, այսինքն թեթեւսոլիկ, հարստութեան և ազնուականութեան աւելի սիրահար քան սրտի ազնուութեան, գեղով և երիտասարդութեան։ Հրանտ անոյշ իր սրտին սիրածը ձեռք ձգելէ, կը ծիւրի կը ծնգի և կը մեռնի։ Սրտաչարժ վեպիկ մ'է այս, մանաւանդ ազէկաուր է այն տեսարան, երբ Հրանտի դագաղին կը հանդիպին Սոֆիի հարսանեկան կառքերն։ Այս է ահա երազի մը գինը, այն է երազատեսի մը կենաց վախճանը։ Արտասուելի՛ կեանք, արգահատելի՛ վախճան։

Կեանքի Պատկերներու երրորդ մասն է «Խոտակ մը» անուն վեպիկը։ Վահրամ 22 տարեկան ուսեալ պատանի մ'է։ Մաքրուհի անուն որբ և անխորձ աղջիկ մը, որ իւր հայրենական տան մէջ հոգեպալի պէս բան մ'էր, կը հրապուրէ և հաղորդումէկ խոտաւոյներէ և երդուումներէ յետոյ գիրք մը, առանց պատկառելու լուսնոյ սուրբ ճառագայթներէն, այդ կուսին անմեղ պատիւը կ'արատաւորէ։ Բայց Վահրամայ աչքին առջեւ ի՛նչ նշանակութիւն ունի բարոյականութիւն ըսուած բանը, օր մը երբ Մաքրուհի կը հարցնէ։

«Բան մը լսեցի, իրա՞ւ է»։

—Ի՞նչ լսեցիր։

«Կը նշանուիս եղեր»։

—Որո՞ւ։

«Միսաք էֆէնտիի աղջկանը»։

—Անանկ խօսք մը կայ, ի՞նչու կը հարցուներս։

«Հապա ես ի՞նչ ընեմ»։

—Դուն ինչ ընե՛ս. եթէ կուզես քեզ ալ կը սիրեմ։

«Բայց պարտէզը անցուցած գիշերնի՞ս, ինձ տուած խոստումնե՞րդ մոռցա՞ր»։

—Է՛հ, անոնք կատակ էին, մենք անանկ կատակներ շատ կընենք։

Ահա այս կը լինի Վահրամայ պատասխանն առ այն աղջիկ, հէ՛ք և անտերունչ աղջիկ, որ կատիպուի այլ ևս թողուլ այդ անզգամին տունը, կը մեկնի և Ծովմոն կը մեռնի առ յուսահատութեան։

Այս երեք վէպիկներու ընթերցմամբ Հայ մարդ մը սա տխուր եզրակացութեան կը հասնի թէ արդի երիտասարդութեան, երկու սեռի երիտասարդութեան բարոյական վիճակն անկեալ է, և թէ այս անկեալ վիճակն արդիւնք է այն դաստիարակութեան ու կրթութեան, զոր մեր երկու սեռի մատաղ սերունդը կ'ստանայ։ Արդարեւ այդ նօրավէպներու նայելով, -որք ժամանակակից դէպքերէ առնուած ու գրուած են, որոց մէջ համբաւաւոր քանի մը անձերու յիշատակութիւն ալ կայ, որ վիպական այս տեսակ գրուածոց մէջ նոր երեւոյթ մ'է, միանգամայն անտեղի և անվայել ալ է-, Արամ ուսեալ պատանի մ'է, որ կին մը գլխէ կը հանէ և յետոյ զնա կը լքանէ։ Սաթենիկ ուսեալ աղջիկ մ'է, որ իւր բուն ամուսինը կը թողու և ուրիշէ մը լքանելէ յետոյ՝ յուսահատաբար կը մեռնի։ Հրանտ ուսեալ պատանի մ'է, որ բարձրերը կը թռի և անզգայ իւր մօրն արտասուց՝ կը մտնէ ի գերեզման։ Վահրամ եւս ուսեալ պատանի մ'է, աղջիկ մը կը հրապուրէ և ապա կը լքանէ և կը թողու որ յուսահատաբար մեռնի։ Այս պիտի լինի Հայ ազգին արդի երկսեռ երիտասարդութեան բարոյական ուղղութիւնը։ Այս պիտի լինի ուսանողութեան, կամ այն է՝ մեր դաստիարակութեան ու կրթութեան արդիւնքը։ Թողով այս կէտս, որ քննադատելի կարեւոր նիւթ մ'է ազգային անայտ և անկեղծ գրիչներու, դառնանք Ա. Արփիարեան էֆ.ի վիպասանական ընդհանուր ուղղութեանը, որոյ վրայ կարժէ արդարեւ քանի մը խօսք ըսել և մերվ ալ մեր այս քննադատութեան։

Վիպասանական գրուածոց մէջ ինչպէս ըսած եմք, մաց չիւնբիւնն ամենառաջին պայման է։ Առանց այս պայմանին գործադրութեան՝ գրքուածք մը չունի ոեւէ արժէք։ Մարդ գիրք մը ընթեռնլով՝ դաս մը առնելու է, կամ դէթ բարոյական տպաւորութիւն մը զգալու է, խրատ մը ուսանելու է։ Եթէ այս կամ այն դէպքն իմաց տալը վիպական գրքի մը կամ տարի մը հրատարակութեան նպատակն եղած լինի, այդ ոչինչ է, վասն զի այդ նպատակին լիովին կը ծառայէ արդէն լրագրութիւնը։

Վիպական գրուածքի մը մէջ պէտք է խօսի, ընթերցողին հետ խօսի

1. Պատիւը,
2. Բանը,
3. Խիղճը,
4. Երկիւղը մարդկային կամ ասուածային իշխանութենէ,
5. Հաւատքն առ Աստուած,
6. Պատիժն ու վարձք մարդկային կամ ասուածային արդարութենէ։

Կեանքի Պատկերներուն մէջ պատուոյ գիտակցութիւնը, բանին լոյսը, խղճի խայթը, մարդկային կամ ասուածային իշխանութենէ մը երկիւղը։ Աստուծոյ մը վրայ հաւատք եւ մարդկային և աստուածային արդարութեան ազդեցութիւնը կամ մի՛ չամտութիւնը չեն տեսնուիր երբէք։ Դէպքեր իրարու կը յաջորդեն թեթեւօրէն, ոչ մի գէթ բարոյական երեւոյթ, արդիւնք խղճի խայթի, պատուոյ գիտակցութեան և կամ երկիւղի, չարին ոչինչ կը ներգործեն, ոչինչ կազդեն։ Ընդհակառակն մարմնաւոր մոլեկան կիրքն ու յուսահատութիւն արձակ համարձակ այս վիպասանական գրկուքին մէջ ՎԵՀԱՓԱՌԱՌԱՐ կը փայլին։ Ի՛նչ գեղեցիկ վիպասանական ուղղութիւն, և ի՛նչ օգտակար ծառայութիւն առ այն ողորմելի ազգ, որոյ գոյութեան միակ հիմն ու խարխսխ կրօնի վրայ հիմնուած բարոյականութիւն է միայն։ Այս ազգային բարոյական չէնքը կարելի՞ է կանգուն պահել այնպիսի հրատարակութեամբ, որոց մէջ բացակայութեամբ կը փայլին պատիւ, բան, խիղճ, երկիւղ, հաւատք և արդարութիւն։

Մեք, որ Եւրոպացւոց հետեւողներ ենք ամէն բանի մէջ, չենք տեսներ միթէ այն մեծ ու փոքր վիպասանութիւններն, որոց մէջ բաց ի գիտական ինչ ինչ պատուական ծանօթութիւններէ, և հետաքրքրական արտրուածներէ, կան այնպիսի փիլիսոփայական և աստուածաբանական հրահանգիչ դասեր, որովք կը կրթուի մարդկային միտքը, կուղղուի ի բարին, ի հշմարտն և յօգտակարն և ի՛թ։ Այսպիսի ուղղութեամբ ե՞ր չհրատարակուին և մեր վիպասանական գրուածք։

Եթէ մեք կեանքի Պատկերներու վրայ քիչ մը աւելի գրեցինք, պատճառը ուրիշ բան չէր, բայց եթէ՝ որովհետեւ այդ գրքուկն ազգային երկու սեռի երիտասարդութեան մանաւանդ ուսեալ երիտասարդութեան բարոյական վիճակի մէկ մանրանկարը ցոյց կուտար, և թէ՝ որովհետեւ այդ գրքուկը Հայ ուսեալ դասուն կեանքն առնուած, Հայ ուսեալ դասուն լեզուով գրուած և նոյն իսկ Հայ ուսեալ դասուն հետ խօսելու համար հրատարակուած տեսանք, և թէ մանաւանդ հեղինակն և Թուրքիոյ Հայոց մէջ տակաւին կատարելապէս չմոլուած գրական մէկ հիւղն մը մոլութեան դժուարին գործն ստանձնած տեսանք, ուստի հարկ համարեցինք այս դիտողութիւններն ընել, որպէս զի հեղինակն ու հեղինակութիւն գնահատուին հաւասարապէս և մեր ընթերցողք ևս գաղափար մը ունենան այս մասին։

Արդ՝ կեանքի Պատկերներն իւր վիպական ուղղութեամբն ընթերցանելի գիրք մ'է, այն քան տպաւորիչ՝ որքան տպաւորիչ է լրագրի մը մէջ հրատարակուած բարոյական կեանքի մը անկումը ծանուցանող մէկ լուր։ Եթէ գրքի մը հրատարակութեան նպատակն այս պիտի լինի և արդիւնքն՝ այսքան բան, մեզ ուրիշ ըսելիք չմնար, եթէ ոչ չնորհաւորել՝ այդ տեսակ գրքերու հեղինակներն ու ընթերցողներն ալ . . . ։

Վիպասանական հրատարակութիւններէ լեռոյ դասական գրեանք են, որ բաւական թուով տեղ բռնած են 1885-1886 տարւոյ միամեայ շրջանի մէջ։ Այս դասագրեանց վերայ խօսիլն մեր նպատակէն դուրս է։ Դասագրեանց հեղինակներն արդէն իրենց հրատարակած գրեանց յառաջաբաններուն մէջ յիշատակած են այն առաւելութիւններն, զորս իրենց դասագրքերն ունին իրենցմէ առաջ հրատարակուածներուն վրայ։ Իրենց այս փաստերն իրաւացի են թէ ոչ, ուսուցիչք միայն պարտական են հրապարակաւ հաստատելու կամ հերքելու, եթէ ազգային կրթական գործին ծառայութիւն մ'ընելու փափաքն ունին կամ պարտականութիւնը կդգան։ Սակայն դիտելի արժան կէտ մը այս է որ դասագրեանց հեղինակք յառաջաբաններու մէջ իրենց հեղինակութեանց նկատմամբ երկար բարակ գովաբանութիւնները չատ անգամ բաւական չը համարելով՝ դասագրեանց կողքերուն վրայ ևս երբեմն երբեմն չյաւցուցիչ ծանօթութիւններ ալ կամ բառեր ալ կը դնեն, որ փոքրիկ անտեղութիւն մը չէ և չատ լաւագոյնս մ'ալ չատ իրենց ուղղախօսութեանը։

Իսկ Հայաբնակ գաւառաց վրայ խօսող երեք հեղինակութիւններ միայն տեսնուած են անցեալ տարւոյ շրջանի մէջ, որք են

1. Սիսուան, համագրութիւն Կիլիկիոյ. Ղեւոնդ Վ. Ալիշան։
2. Թորոս աղբար (Բ. հատոր). Գարեգին Վ. Սրուանձտեան։
3. Նկարագրական ուղեւորութիւն ի Հայաբնակ գաւառս Արեւելեան Տաճկաստանի. Տեղագրութիւնք, սարէն և ձորէն, հընէն և նորէն, պիտանի գիտնոց. (Եռահատոր), Մանուէլ Ղ. Մելքոնեան։

Եթէ անցեալ միամեայ շրջանի մէջ հրատարակուած գրքերն կշիռի մը մէկ կողմը դրուին, և միւս կողմը դրուի Սիսուանը, այս վերջինը կը հակակշռէ բոլորին ալ առհասարակ։ Սիսուան Հայ գրականութեան ամենառաջին գրքերէն մին է։ Սիսուանի վրայ խօսիլն մեր կարողութենէն վեր է, և մեր գրիչը չկրնար մինչեւ իսկ գովասանական մը կարդալ այդ պատուական գրքի վրայ, վասն զի ի՛նչ բառ ալ գործածեմք, դարձեալ չհամապատասխաներ գրքին մեծութեանը, վեհութեանը, հնագիտական և տեղագրական ծանօթութեանց, որք կը վերաբերին Կիլիկիոյ երկրին։ Միայն միակ բիծ մը, թէև արեւն ալ ունի իւր բիծերը, այո՛ միակ բիծ մը ունի այս գիրքն, այն է Պապականութեան հոգ մը։ Այլ սակայն Ղեւոնդ Վ. Ալիշանեան իւր այս թերութեամբն հանդերձ՝ ամբողջ Հայ ազգին յաւիտենական երախտագիտութեան և չնորհապարտութեան իրաւամբ արժանի է, և այս գիրքն իւր փառաց անջնջելի կոթողը պիտի լինի ի յաւիտեան։ Ձեւէոեէ Շուրէնի ինչպէս սակէ առաջ անգամ մը, այս անգամ ևս ի դիմաց ազգայնոց գրականութեան՝ իւր ամենախորին չնորհակալութիւնը կը մատուցանէ։ Դուրս

—Թամա՛մ. պու տէտիլին տօղրու. էօյլէ իսէ սաղլըղնա՛...

Կօթրէյ չարաղ գատէհինի տիքտիկնատ, տիկէր գալպազանլար տախի կէլիպ պիրէր էապան. ճը ատէմին էլինի սրգտրլար, վէ քէնտի ուսթալըղը իւզէրինէ պիր մալիւմաթ իտինմէք էֆքէտրը չիւէ քէնտիսինէ պիր չօգ սիվալլէր իլէմէյէ պաշլատրլար։

Ֆագաթ Կրօմօն Թապիր օլընան ատէ, մէրգուման գալպազանլարըն հէր պիր սիւալլէրինէ ճէվապ վէրտիլի սրրատա, Կօթրէյ պէօյիւք պիր մէրագ վէ տրգգաթլա քէնտինինի սիւզիւպ տուրմագտա իտի։ Եալընըզ Պիրնի քէնտի ըէյիսինին պու հարէքէթի ֆարգընա վարպիլտի, վէ պիր արա, եէնի կէթիրմիշ օլտրը ըէֆիքինին վէրտիի ճէվապտրա եարտրմ իլէմէյէ պիր թէճրիւպէ իթտի իսէ ատ, Կօթրէյ էլինի մէրգուման օմուզունա վաղ իտէրէք։

—Պէն սանա էմր իթմէտիքճէ տօսթուն իլէ միւքեալէմէտ պուլունմայաճագսըն, եօգսա սէնի—տէտի վէ սէօղիւնիւ քէստի, էլինի թապանճասընըն իւզէրինէ վաղ իտէրէք։

Պիրնինին գաթէն սօյտուշ օյան ճէմալի պիր գաթ տահա սօյտու, վէ տատէինատէն պուլընան իսթիհզաքտարի սէօյլէյիշի իլէ։

—Նէ՛ միւվէմիսսին. ֆագաթ էօյլէ օյմասը տահա էյի տիր —տէտի, վէ պիր վազիֆէսիզլիք թավրը իլէ մասանընը եանընա օթուրու վէրիպ, բիրօսընը եազաղը։

Կօթրէյ քէնտիսի տախի մասանընը պաշընտա օթուրուպ,

—Կէլ պագալիմ Մ. Կրօմօն, սէն տէ սաղ թարաֆրմատա օթուր պագալիմ —տէտի—սանա պիր իքրամ օլմագ իւզրէ պու կիւն նիմ եօրթու թութճաղըղ. հէյէ չու ալէթլէրինի գալտրը պագալիմ. չիմտի չարապըն սրրասը տրը. պագասընը՛զ՝, պուրայա պիր աղ տահա չարապ կէթիրին։

Տիկէր գալպազանլար պիր իքի չիշէ չարապ տահա կէթիրիպ մասանընը իւզէրինէ վաղ էյլէտիքտէն սօնղրա, քէնտիլէրի պիր թարաֆա չէքիլիպ, եիւքսէք սէսլէ կիւմէյէ վէ սէօյլէշմէյէ պաշլատրլար։

Կօթրէյ վէ Կրօմօն տախի, սուրէթը զահիրէտ բէք պէօյիւք պիր մուհապպէթլէ միւքեալէմէյէ կիրիշիպ, տանճագ Կօթրէյ թէհլիքէլի պիր պագչէ իլէ քէնտի միւսաֆիրինին տուտագլարընը սիւզիւպ տուրմագտա իտի։

Ատէթ պու եա, Կօթրէյ տախի, շիւպհէ իթթիրի պիր տէմին տուտագլարընտան քէնտի կէօղիւնիւ ատրրատաղ իտի։

Պիր տրա գալպազան պաշը, քէնտի ըէֆիգլէրինին իշիթէպիլէճէքլերի տէրէճէտ սէսինի եիւքսէլտէրէք,

—Մ. Կրօմօն, իշիմիզտէ պիրինատէն պաշգա հիչ պիրիմիզին սէնին կիպի մէշհուր պիր գալպազանը թանրամաղընդրդ, պիր աղ ճաղիպ պիր շէյ տէյիր մի տիր, տէտի։

—Հա՛, պէնի թանրմատրդընդրդն սէպէպի վար տրը, չիւնքի պէնատ. նիդ, եալընըզ Պուշար վէ քէնտի տիկէր ըէֆիգլէրին իլէ պիրլիքտէ իճ. ըրատի սանատթ էյլէմէքտէ իտիմ. օն. լար տա ալդ ու գիրիթթ օլունարագ մահվ օլտուլար, պիզիմքիսի քիւչիւք պիր չիրքէթ իտի, պիլիրսինիզ եա, հէր շէյ ուֆագտան պաշլար։

—Պու տէտիլին տօղրու տրը. հէյէ պիր տահա աթ պագալիմ. Միւսիւ Կրօմօն, կէօրիւնիւր քի աղբր պիր գազայա ուղրտարշլամասընդ. նա՞սրլ օլտու քի կէօղիւնիւն պիրլիսի չրգտը։

—Պուշարընը Թութուլտրդը՝ կէճէ, ժանճարմատար իլէ պիր աղ պէօյիւճէք տալրվէրիշ իթթիք. պիզիմ կէօղ գուրպան կիթտի. ֆագաթ պէն տէ գաշրգ գուրթուլտում. Է՛հ նէ՞ եա. բտալրմ, օյուն օյնայան պաղը տէֆա ղայպ իտէր։

—Պու տէտիլին տէ տօղրու տրը. հէյէ պիր թէք տահա աթ պագալրմ. Ֆագաթ սէն պաշընա տախի սախթէ ատշ գօյմուշընը տրը կիպի կէլիյօր պանա. չիւնքի սաչընը ըէնկի, քիրրիքլէրինին ըէնկինէ պէնղէմէյօր։ Քիրրիքլէրինին ըէնկի տահա կիւղել տիր։

—Ֆագաթ պիզ կիւղէլիյէ տէյիլ իլա թէպտիլի հալէ պագարրդ. զիրա բօյնինին կէօղլէրի պիր աղ քէսքինէճ տիրլեր։

—Օրասը տա տօղրու Միւսիւ Կրօմօն. հէյէ պիր գատէհ տահա եուվարլա պագալրմ։ Էյ սօն տէֆա իքիմիզ նէ՞րէտէ պիրիպիրիմիզ բասթ կէլտիք, պագալրմ տէր խաթրը իտէպիլի՞օրմըսրն։

—Պիզ իքիմի՞զ մի. ասլա էօյլէ պիր չէյ վուգու պուլմամըշ տրը։

—Էօյլէ պիր չէյ վուգու պո՞ւլմամըշ մը տրը. պու տա ատնին սօն եալանընը տրը Միւսիւ Կրօ՛մօն. Շարապընը իչ պիթիր Միհմիի ՅԱՎԱՐ։

Պու տէհչէթլի իսմ, Կօթրէյին տիհանընտան չրգար չրգմագ, տիկէր գալպազանլարընը քեֆֆիֆսի տախի ալթ իւսթ հալէ այագա ֆբրլանտրլար, վէ բօլիս մէմուրը սախթէ Կրօմօն պիր արա չաչրրրպ էլինի եան հէպսինէ տօղրու կէօթիւրմէսի իլէ պիրլիքտէ քէնտիսի տէ ֆբրլանրպ գալդրը։

Ֆագաթ պիչարէ մէմուր, բէվվերինի իսթիմալ էլլէմէյէ մէյտան պուլամատը։

—Տուզա՛գ. խայինլի՛ք հէ՛, պաղրրը Կօթրէյ տէհչէթլի պիր սէտա իլէ վէ զէվալը բօլիս մէմուրընը պաղընտան գավրատը։

Արպէտա, պիր տագրգալրգ իշ օյտու. պիր չապալտա վէ պիր տէ էօլիւմ նիտասը իշիտիլտի. վէ ըզպանտուտ Կօթրէյ, բօլիս մէմուրընն ճէսէտինի իքի մէֆրէթ գօլարը իլէ եօգսրը գալարրրպ էօյլէ պիր խըշմ իլէ մասանընն իւզէրինէ ֆբրլաթտը քի, չիչէյէր վէ գատէհլէր բարչա բարչա օյտուլար, վէ մասա իլէ պիրլիքտէ էօվիւշ տաէմին վիճուտի տախ եէրէ սէրիտիկինտէ, եէր աէօչէմէսի զէլզէլէ չրգար կիպի տիթրէտի։

Տիկէր գալպազանլար տախի պըչագլարընը սրյրրրպ եօգսրը գալտրրմրշ օյտուգլարը հալտե, պունլարընն արասընտան, եիւզիւնին ըէնկի պիւսպիէթիւն քիւլէ թահվիլ օյմուշ օյան Պիրնինին տիթրէմէքտէ օյան վիճուտի կէօրիւնտի քի, գաբուեա տօղրու ճան աթմագտա իտի։

—Այչա՛գ խային, սէն տէ պէօյլէ կէպէր, պաղրրտը Կօթրէյ, պիր թապանճա բաթլատը, վէ Պիրնինին ճէսէտի տէ օրատա սէրիտի։

Ֆագաթ օ արա, տիշարատան պիր թագրմ սէսլէր կէլմէյէ պաշլատը, գաբուանուն սիւրկիսինի տիշարատան գօրլամագտա իտիլէր։

—Պաղրլրդգ արգա՛տաշլար, տէտի Կօթրէյ գաբուանուն տիկէր սիւրկիսինի տէ գաբաեարագ, վէ գաչրպ գուրթուլմագ իչիւն տիկէր պիր կիզի գաբուանընը գանատրը այար աչմագ, իչէրիյէ պիր բօլիս մէմուրը ֆբրլանտը վէ «Թէպլի՛մ օյուն, իչինդ պիթմիշ տիր» պաղրրտը։

Կօթրէյ, բօլիս մէմուրընը եագալտրդը կիպի, էլմա տանէսի կիպի տիշարրեա ֆբրլաթտը, վէ քէնտի մէֆրէթ պէտէնի իլէ գաբուեա տահանընպ տուրտը, վէ,

—Պէն տատանմըշրմ պու գաբուեու աչամազլար, սիզ չարուգ խէնտէյին իւզէրինէ պագան տէյիլի տաչը վէ իբի հալդը իտին, Մ՝օրթօն, սէնի կէօրէյիմ տէտի։

Ուճու գանճալը իբ պիր գաչ տէֆա սալատարլտրգտան սօնրա, խէնտէյին գարչը Թարաֆընտա պուլունան պիր տիվարա Թագրտը։ վէ օ աէհչէթլի ուչրտուրն իքի եիւզ գաաէմ եիւքսէքլիլինտէն պու ինճէճիք իբ քէօրրիս վարրթտը իլէ գալպազանլար պիրէր պիրէր գարչը եագաեա կէչիպ սիվիշմէքտէ իտիլէր։

Եալընըզ Մօրթօն սիվիշմէյիպ, գարչը Թարաֆտա տուրտու, վէ գանճանընն գուրթուլուպ իբին պօչա կիթմէսինի մէն իյլէմէք իչիւն պիւթիւն գաւվէթի իլէ օնա սարբլրպ տուրմագտա իտի։

Կօթրէյ տախի, էլան, ղայիֆ գաբուանընն արգասընտա տալանրպ գաբուանընն աչրլմասընը մէն իթմէքտէ իտի իսէ տէ։ գաբուանընն Թահրանընտան կէչէն պիր գուրչունտան վուրուլուպ սալանմայա պաշլատը։

Ֆագաթ նիհայէթ գաչմագը իտի։

Կօթրէյ ալտրը եարտա պագմագսընդն հէման ֆբրլանտրդը կիպի գօչուպ իբէ սարբլրը, վէ էլլէրի վէ այագլարը իլէ քէտի կիպի սիւզիւլիպ պիր աղ եօլ ալտրընտա, քէնտի մէֆրէթ վիճուտի ալթընտա օլ ինճէճիք իբ գօբաճագ կիպի կէօրիւնիպ իբի եիւզ գաաէմ եիւքսէքլիքտէն ուչրուս գայարրը իւզէրինէ տիւչիպ բարչա բարչա օյանճաղընտան գօրգմայա պաշլատը։

Ալտրդը գուրչուն եարասընտան տա, սիյահ գանլար, մէզգիւր գայարրն իւզէրինէ ագմագտա իտիլէր։

Օլ հէնկեամտէ չէվֆագ տախի աթմայա պաշլարպ օրթալրգ այտրնանմայա եիւզ թո՞ւթմասրն մը։

Ըէնկի սօյմուշ, կէօղլէրի տիչարը տիւշմիւշ, եարասընն ճաճրընտան, գան զայպընտան, վէ եօրկուսլուգտան հէյագ օյմագ տէրէճէճէրինէ կէմմիշ օյան Կօթրէյ հէման հէման քէնտի տէհչէթլի եօլճրլրդընն նիհայէթինէ վասրլ օյմագտա իտի։

Պիր տէ գաչտրդը տէլիք թարաֆընտան եիւքսէք սէսլէր թարաֆընտան եիւքսէք սէսլէր իչիթիլմէյէ պաշլատը։

Բօլիսլէր վէ ժանտարմալար, գալպազանլարընն տարէսինէ կիրմիշլէր իտի, պիր «վուրո՛ւն» սէտասը իչիթիլտի։

Պիր համլա տահա, վէ Կօթրէյ տիվարա եէթիշիպ Մօրթօնընն էլինտէն թութմուշ իտի, վէ տարմընը տիվարընն իւզէրինէ աթտրդը կիպի հէր պիր չէյ պէթմիշ օյանճագ իտի։

«Գուրթուլտուգ» տէտի Կօթրէյ սօյուզը ընութուլարագ, ֆագաթ սէօզ աղզընտա գալտը. պիր սրրա աթէշ սէսի իչիթիլտի, վէ իղդան. տուտ գալպազան պաշընընն ճէսէտի եարլարտան աչաղը եուվարլանրպ ուչրուսընն տիպկինէ էնտի։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՇԵՄԷՆՏԸՖԷՐԼԷՐԻ

Պու պապատ պու կիւնքի Թ. Հ-ԷԷ-ՈՒ աթիտէքի մալիմաթը վէրիյօր։

Նէճիպ բաչա հազրէթլէրինին՝ Ա. նատօլու չըմէնտֆէրլէրինին ինչասը զըմընտա Զըրասթ Օտասը նամընա օլարագ Պաղը Ալիյէ պիր լայիհա թագտիմ էյլէտիքլերի, վէ պու լայիհանը հիւքիմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան գաթուլ օլընմագ իւզրէ պուլընտրը՝ էվվէլ վէ ախէր պու մատտէյէ տաիր եաղմըշ օլտրդրմրզ պէնտլէրտէն օգուանլարրմրզրդն մալիմի օլմուշ տրը։

Պու մատտէ՝ ախիրէն պիր ըէնկը տիկէր քէսպ իթմիշ օլտրդրնտան, իչին իչպու սուրէթը ախիրէսինի տախի օգուանլարրմրզրպ աղ իթմէյի վէզալիքը վաթանբէրվէրիտէն ատտ էյլէտիք։

Զըրասթ Օտասընն Անատօլու չըմէնտֆէրլէրինի ինչա իչիւն հիքիմէթը Սէնիյէտէն իսթիտա իթմիշ օլտրդը միւսատատթրն հէման քեֆֆիֆսի Թատտիլ օլընարագ, մէսէլա զրատթ սանտրգլարընտա միւթէրաքիւմ մէպալիղ՝ էհալիի զէրրաբն մալի օլտրգլարը հալտե, լիւզումը պիր զէմանտա մէպալիղը մէզգիրէնին սարքը իւզէրինէ, պատէմա եալընըզ զրատթ չանտրգլարընա ատտ հասրլաթը սէնէվիյէնին նըքիքընը չըմէնտֆէր ինչասթընա սարքի իթմէք վէ ու�մէմալիքը Շահանէ էհալիսինտէն հէր պիր խանէնին պիրէր հիսսէ իչթիրասընա մէճպուրիյէթլերի պիթթատի, պու միւպայասթ՝ էհալինին խթէյինէ պըրագըլմագ, վէ Հայտար բաչա չըմէնտֆէրի՝ իչպու Անատօլը չըմէնտֆէրլէրինին ուճմամի խակէյէսի տիմէք օլարագ լայիհատա գումբանեայա Թէրքի Թալեպ օլընմըշ իքէն, օ տախի սէնէվի քիրասը օլմագ վէ միւսթէհիր Մ. Ոէֆէլտէր Թարաֆընտան Թէէտիյէ իտիլմէք լազրմ կէլտիկի հալտե, չիմտիյէ գատտաբ հիչ պիր բարասը ալընմամըշ օլան 7500 լիրա իլէ իսթիճար մուգավէլէսինին լազրմ իւզէրինէ միւսլիճրեբ վերիլէճէք 100 000 ֆրանգ թազմինաթ տախի իլէրուտէ տէվլէթ հիսապընա ժահուպ գբլընմագ իւզրէ տէֆաթէն Զըրասթ Օտասը Թարաֆընտան Թէսվիյէ օլընմագ միսլու Թատիլաթա Զըրասթ Օտասը Թարաֆընտան բիրա կէօսթէրիլիչ, վէ էլհասըլ Թարիգը մէզգիւրընմաթ. պու չարթնամէլերտէ կէօսթէրիլէն չէրաթ տաիրէսինատ կիպի պիր սուրէթլէ ինչասընա Զըրասթ Օտասը բիրա կէօսթէրմէքլէ մուգավէլէնամէլերին միւսվիտատէլերի իմզա տախի օլընմըշ իտի։

Ի՞ Թամամ պու տէրէճէյի պուլմուշ օլարգտան սօնղրա, սապրգա Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսի միւհէն. տիալերինէն օյուպ էլեէվի Էվրոբատա պուլընան Մ. Բրէսէլ իլէ պիր տէ միւղա ժուրնալ ը Դէ-Բէ-Ռէ-Ռիւ-Ֆլ կազէթասընընտա սահիպը իմթիյազը պուլընան Մ. Օտիպէր՝ Նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինէ միւրաճաաթ իտէրէք, վէ Լիվրօբատան պիր սէրմայէտարան հէյէթի Թարաֆընտան սէօղ սէօյլէրճէսինէ միւզաքէրէյէ կիրիշէրէք։ Անատօլուտա 4000 քիլօմէթրօլրգ պիր չըմէնտրֆէր ինչասը քէնտիլէրինէ հէվալէ օլընը իսէ, պու չըմէնտրֆէրլերին Թէսհիլ իտէճէկլի տէրքեար պուլընմաղլա, չիմտիքի վարիտաթը էօչրիյէ իւզէրինէ վուգու պուլաճագ զամմարընը նըսֆը քէնտիլէրինէ ատտ օլմասը չարթընը տէրմիյան իտինճէ, պու չարթ՝ պաղը Թարաֆլարատան բէք նաֆի կէօրիւմիւչ, վէ պունըն իւզէրինէ միւզաքէրաթտա պիր ազ տահա իլէրիյէ վարըլըգտա, չայէտ իլէրուտէ տէվլէթը Ալիյէ՝ վարիտաթը էօչրիյէյի պիր արաղի վէրկիսինէ գալպ իտէճէք օլուր իսէ, նըսֆը վարիտաթը միւթէգայլտէի էօչրիւյէնին գումբանիայա վէրիլմէսինէ իմքան գալմայաճաղընտան, տահա չիմտիտէն տէվլէթին պիր քիլօմէթրօյա 20000 ֆր. վարիտաթը դայրը սաֆիյէ Թէէմին իթմէսի՝ Մ. Օտիպէր թարաֆընտան Թէքլիֆ օլընարագ, դալիպա պու Թէքլիֆ տախի նաղարը տիդգաթ վէ էհէմմիյէթէ ալընմագ իւզրէ պուլընմըշ տրը։

Բիվայէթէ կէօրէ, պու Թէքլիֆի նաֆի ատտ իտէնլէր՝ Մ. Օտիպէր վէ Մ. Բրէսէլի պիր պէօյիւք սէրմայէտարան հէյէթի Թարաֆընտան վէքիլ տիյէ պիթթէլագը, դիքը օլընան սէրմայէտարանտան պիր տէ իսթիդրազ ագտ օլընմագ իմքանընը նազարը տիդգաթա ալարագ, օ հիհէթտէն պիր հագդը բիճճան պուլյօրլար իմիշ իսէ տէ, պու իմիտտէ պիր ճիտտիյէթ օլսա պիլէ, էմմիր եօք եաբմագ՝ պիր ումուրը նաֆիա մէսէլէսի, վէ իսթիդրազ իսէ պիր ումուրը մալիյէ մէսէլէսի օլարգնը կէօրէ, իքի մէսէլէյի պիրիպիրինէ գաթմագ՝ իչի տիւչարը միւչքիլաթ էլլէր զանն օլընը։

ԹԱՀՐԻՐԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ

Պու քէրրէ Մալիյէ Նէզարէթը ճէլիլէսինէն ումում վիլայաթա եաղրան պիր Թահրիրաթը ումումիյէտէ, աչարը մագթուէն իհսալէ օլընան մահալլէր մահսուլաթընտան ատֆիլօն վէ խաչխաչ միսիրու էչէտի մալիմէ իչիւն իյնաղ իտէն էօչր Թէզքէրէլէրի միլլիթզիմէրը Թարաֆընտան վերիլմէսինէ իսէ տէ, աչարը էմանէթէն գալան մահալլեր էհալիսինէն պաղըլարընն՝ հիվարատա պուլընան մահալլեր միլլիթզիմէրի իլէ ուլուչուպ սախթէ Թէզքէրէ ալարագ մալլերինի իմրար իթմէք կիպի սուի էֆալ ու հարէքէթատա թէսատտի վէ Թէչէպպիսլերի մէլհուզ օլարգընտան, օ միսիլու ահվալ վէ էֆալը զայրը լայրգանընն վուգուրնա մէյտան վերիլմէմէք իւզրէ միլլիթզիմէրը Թարաֆընտան վերիլէճէք Թէզքէրէլէրին՝ մահալէրինին էն պէօյիւք միլքիյէ վէ մալիյէ մէմուրլարը Թարաֆընտան Թաստիգ վէ Թախթիմ (մէօհրլէմէք) օլընմասը՝ ահվալը մէպհուսէտէն տօլայը վարիտաթը տէվլէթին մահֆուզիյէթ վէ մազպուլիյէթինինի միւսթէլզիմ կէօրիլմիկի, վէ էչէտի մալիմէ հագգընտա կէօմրիւքլերճէ Թէզքէրէ Թէհարրիսի ուսուլինին քէմաֆիսսազգ տէվամը իճրասը իլէ Թաստիգսիզ միլլիթզիմ Թէզքէրէլէրինէ իթիմատ օլընմամասը հագգընտա իգթիդա իտէնլէրէ Թէպլիղաթը լազմէ իլիա գէլընտրդը պէյանը իլէ, պատէմա պու սուրէթին ուսուլ իթթիպազը իլէ Թէզաքիրը մէզքիւրէնին սուրէթը մէչրուհէ վէճճլէ Թաստիգ ու Թախթիմի իչար գէլընմըշ տրը։

ՐԷՍՄԻ

Խազինէի ճէլիճ վէզնէսինատէն վերիլմէքտէ օյան էսհամ վէ մուգաթաաթ ֆայիզլերի վէ Թիմարաթ վէ զիամէթ վէ էվգաֆ գուրա պէտէլթը իլէ տէվարիրը միլքիյէի մէրքէզլիյէ մաշաաթընտան վէ գուբօնը վէ գուբօնսրզ մաշաաթը զաթիլէտէն 300 վէ 301 սէնէլերինատէն միւթէտախիլ մրգտարարընը՝ կէչէնտէ մալ սանտրգլարընտա վէ կէօմրիւքլերտէ գապալ օլընմագ իւզրէ 100տէ 6 ֆայիզ վէ 4 բէսիլ մալ իլէ չրգարըլան 250 000 լիրալրգ իսթիֆրազը տախիլի Թահվիլաթընտան պէտէլթը իսթիֆա օլընանտան մատտա, մէվճուտ օլան 150 000 լիրալրգ Թահվիլէ իլավէթէն 350 000 լիրալրգ տահա Թահվիլ Թապ ու իխրաճը իլէ, Թէսվիյէսի խուսուսընա պու քէրրէ մէճլիսը վիւքէլա գարարը իլէ պիլիսթիրան իրատէի Սէնիյէի ճէնապը Բատիշահի միւթէալիգ վէ չէրէֆսուտուր պույրրլրգ, խազինէի էճլիճէճ իճրաի իյճապընա իսթիտրատ գրլընտրը, վէ պէրմին. վալը մուհարրեր կէչէնտէ չրգարըլան իսթիֆրազը տախիլի Թահվիլաթը իլէ պու քէրրէ պունլարա իլավէթէն իխրաճ իտիլճէք Թահվիլաթըն մէճմուը 600000 լիրալրգտան վէ պունուն սէնէվի ֆահզ վէ բէսիլմալ Թէէտիյաթը Թախսիսաթը 60000 լիրատան իպարէթ օլուպ, գուբօնլարընտա մուհարրեր օլարգը իւզրէ, իչպու գուբօնլար պէտէլթը Թէգասիթի տուխուլինտէ Տէրսատէթտէ խազինէի ճէլիլէտէն վէ Թաչրալարտա մալ սանտրգլարընտան նագտէն իլֆա օլընճաղը կիպի, հէր նէվ մաթլուպաթը էմրիյէ իլէ Տէրսատատէթ վէ Թաչրա էօմրիւք իտատրէլերինճէ տախի գապալ իտիլճէկի իլան օլընը։

* *

Շեհր Լամբրը հելլինոն

Էքմէք ֆիյաթընա մրգտաս օլան տագիգ ֆիյաթընն պու արալրգ Թենէզզիւլի ճիհէթիյլէ, պիթթէտագիգ պիր չուվալ ունն 78 զրուշ 10 բարա իւզրէինէ եարբլան հիսապ վէ միւվազէնէսինէ կէօրէ, էքմէքին գրյէսինատէն 5 բարա Թէնզիլի լազմ կէլէրէք, եարընքի ճումատա կիւնինատէն իթիպարէն էքմէքճի էքմէքինին գրյէսի 45, վէ սիմիտճի էքմէքինին պէրմիթատա 10 բարա նօգասընը իլէ 35 բարայա սաթարրրլմասը՝ մէճլիսը Լիմանէթճէ գարարլաշարրլմըշ օլմազլա, իլանը քէյֆիյէթէ իպթիտար գրլընտը։

* *

Տ-էրէյ Ո-ֆ-ոբ Սէհհիյէտէն

Քէրշ վէ Բօթի վէ ճիվարարընտա չիտտէթլէ վէպալ պագրի իլէթի զուհուրինտէն նաչի, օրալարատան մէմալիքը Մահրուսէի Շահանէյէ գարա սրզրը հայվանաթընն իսխալի Թահթը մէՃՃուլիյէթէ ալընարզընտան, չայէտ խիլաֆը մէՃՃուլիյէթ օլարագ կէօնտէրիլճէճէ պու հինս հայվանաթընն պիր միւնասիպ մահալատէ 8 կիւն գարանթինա իճրա իթտիրիտիքտէն վէ պայթար մարիֆէթիյլէ մուայէնէ օլընարգտան սօնրա բրաթիգա վերիլմէսինէ Տարբէի Սրհհիյէճէ գարար վերիլերէք, իճապը իճրա գբլընմըշ օլտրզընը իլանընա իպթիտար գբլընը։

Ֆի 6 ղաղսթօս սէնէ 302

Թէլեֆոն ՃՃ-ոբ

ԳԱՎԱՒՏԸ ՕՍՄԱՆԻՃ

Էսէրը խամէի Ահմէտ ՃԷվատթ

—

ՏԱՐԻԻԼ ՔԻԻԹԻԳ

Ասարը Սահա պէյ

—

Նուրէ Վ-Դէ Նվ-ոոոլ

ԹԱԼԻՄԸ ԳՐԱԹ

ՎԷ

ԻՄԼԱԻ ՕՍՄԱՆԻ

Էսէրը

Մէքթէպը ֆիւնունը հարպիյէ խօճայարընտան բիյատտ գայվագամը Մէհմէտ Թէվֆիգ պէյնը Մուսթաֆա։

ՄԻԻԹԷՖԷՐԻԳԱ

Ալէմանիանընն Համպուրկ չէհրի իլէ Իզմիր լիմանը արասընտա վաբօր իշլէթտիրիլմէք իւզրէ Համպուրկ սէրմայէտարանընտան միւրէքքէպ պիր շիրքէթ Թէչէքքիլ իթմիշ տիր։ Իչպու շիրքէթին Օլկա նամընտա օլան վաբօրը՝ ալաֆր. սեպտեմբերին 15. ինճի կիւնիւ Համպուրկտան հարէքէթլէ տօղրուճա Իզմիրէ ազիմէթ իտէճէք, վէ չիմտիլիք այտա պիր տէֆա սէֆէր իճրա իտիլէճէք տիր։

Պանգը Օսմանինին Իզմիր շիւպէսի միւտիրի Մ. Հէնց՝ մէզքիւր շիրքէթ աճէնթէլիկինէ Թային գբլընմըշ տրը։

—

Ֆրանսանընն էյլալթ մէճլիսը ումումիյէսինին պու սէնէքի ինթիխապաթը իճրա օլընարագ քիւչատ օլընտրգրրընը Թէլեկրաֆ խապէր վէրմիշ տիր։

Սէնէքի հազրբէ ինթիխապաթընտան էվվէլ սէնիրնը միւխթէլիֆէճէ իճրա օլընան մէճլիսը ումումիյէ ինթիխապաթը նէթայիճի նէ՛ օլմազ իտուկինի պու միւնասէպէթլէ պուրրաճրգատա եատ ու Թիզքեար իթմէք միւնասիպ կէօրիւլմիշ տիր։

Սնոր	Ճիմհուրիյէթ Բուրֆրը	Մուհֆոզ. Ֆուրսաթ
1874	1481	1531
1877	1619	1393
1880	2008	1004
1883	2143	869
1886	2127	887

Գալատէքի ճէտվելճէն անլաշլրտրը վէճճէլ, ճիւմհուրիյէթ Թարաֆտարանը 1874 սէնէսինատէն 1883 սէնէսինէ գատտար բէյտէրբէյ Թէգայիւա իտուպ, անճագ պու սէնէքի մէճլիսը ումումիյէ ինթիխապաթընտա 1883 սէնէսինքի իւզրէինէ ճիւմհուրիյէթ Թարաֆտարանը 16 ղալրգ ղալպ իթմիշլէր վէ մուհֆազաքէարան իսէ 21 ղալրգ ֆազլա գաղանմըշլար տրը։

—

Մանասթրը տախիլինատէ վագը Օխրի գազասընն Վէհճան գարիյէսի ճիվարընտա Տէպրէյի մէշհուր էշգրյատան Գալաճա նամ հայտուտրն 200 նէֆէրլիք պիր չէթէսիյէ պիր միւքրէղէ ատաքրը Շահանէ պէյինինատ ախիրէն չէտտա պիր միւտարէպէ վուգու պուլարագ, էշգրյատան 15տէն գիյատէ մագթուլ վէ պիր չօգ մէճրուհ վէ ատաքրատէն տախի պիր չավուշ իւլ 4 նէֆէր թէլէֆ օլմուշ տրը։

Վիլայէթը մէզքիւրէնին սահր մահալլէրինատ տախի էշգրյա չէթէլէրի պաղը գարիյէլերի պատմըշլար իսէ տէ, ատաքրը Շահանէ Թարաֆընտան պաղըլարը Թէլեֆ իտիլէրէք Թատագիպ իտիլմիշլէր տիր։

—

Զունատան պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ Գէլճիգատա Լիէժ չէհրի գուրպինատ ատաքրիտէն միւլազիմ Մ. Սօվաժ՝ Տօգթ. Բրայլ իլէ տուվելլօ իտէրէք, մէրգումը գաթլիթմիշ օլարգընտան, տիվանը ալլի ատաքրի՝ միւլազիմը մէրգումը իւշ այ մահպուսիյէթէ վէ 500 ֆր. ճէզատ նագտիյէ, վէ չահիմլերի տախի 8 կիւն մահպուսիյէթէ վէ 26 ֆր. ճէզատի նագտիյէ մահքիմ էյլէմիշ տիր։

Նէ՛ պէօյիւք ճէզա՛։

—

Իզմիր լիմանընտա տէնիզատ մաղրուգէն Թէլեֆ օլմուշ 3 ատամըն ճէսէտի չրգարրլրգ, պիրիսինին իւզէրինատ 200 ատտ Օսմանը լիրասը պուլունմուշ օլարգը, վէ Զանտարը քէօրֆէզինատ քեատին Գալաթաճրընը չիֆթլիկինի գուրսանլար պասրգ 15 բէս սրզրը իլէ 250 լիրա նագտ զասպ իթթիքլերի, վէ Մահմուտ էֆ. իսմինատ պիրիսի Մաղնիսատան կէլիր իքէն եօլատա էշգրյա Թարաֆընտան 20 մէճիտիյէսինին զասպ իտիլտիկի, վէ Գերկամատա Եանի իսմինատ պիրիսինին խանէսինէ խըրսըզլար կիրիպ քեատիլէն սօյուգլարը, վէ եօրկի նամ տիկէր պիրինին չիֆթլիկինի հայտուտլար պասրգ մախատուտը Թարաֆընտան վուգու պուլան մուգավէմէքը չէտտիտէյէ մէպնի պիր չէյ եաբամամըշլար իսէ տէ մէրգումը աղրը սուրէթատ եարալատրգլարը իզմիրատէն եաղլան պիր մէքթուպատա օգուանմուշ տրը։

ԶՕՃՈՒԳ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ
ՎԷ ՏԷՐԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳԼԱՐԸ ԻՉԻՒՆ

ԹԱՊԻՊԸ ՄԱԽՍՈՒՍ

ՍԹամպօլտա քէօրբիւ պաշընտա Գիւլիւքեան պիրատէրլէր էճզախանէսինտէ, բազար կիւնլէրտէն մասատա հէր կիւն սաաթ եէտտէն օն պիրէ գատտար մէզքիւր խասթալըգլարա մախսուս Թապպա պուլունուր։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ սեֆարէթխանէսինտ, պիր գավասրն մէնեֆաթրնա օլարագ կիւմիւշ սարը վէ միճէվկհերթլա միւղէյյէն քեարը գատիմ պիր չիֆթ տապանճա բիյանգօյա գոնուպ, կէչէն բազար կիւնիւ իչպու բիյանգօ՝ սեֆարէթխանէի մէզգիւրտե զէվմը միհէհայիդան հազրը օլորը հալատ քէչնտե օլընմըշ տրը։

Մէզգիւր բիյանգօյա հէվան եալընը Ինկիլիզ սեֆարէթխանէսի մէմուրինի իլե տիկէր սեֆարէթէր մէմուրինի եազըմըշլար իտի խէտտէ, պու կիպի էֆիալը խարիւտե չէօհրէթը համիյէթ քեարի գազանմըշ օյան թէրիգ նէճիպ բաշա հազրէթէրէրինին հարէմի տախի եազըմըշ օյտրդընտան, մէզգիւր բիյանգօ՝ հարէմը միւշարէյէհայէ իսապէթ էթմիշ տիր։

—Էյ Մոհամէտէնին պէյանընա կէօրէ, չու սօն կիւնլէրտե Գահիրէտե թարաֆը հիւքիւմէթտէն 860 քէլպ թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

—Եանեա վիլայէթինտե Ալասանիա Բում մէթրօբօլիտինին էշգիյա ելինէ տիւշիպ տաղա աշըրլարդընը վէ թարալես ազէսի օլարագ 6000 լիրա թալեպ օլընդրընը տիւն եազմըշ իտիք։

Մալիւմաթը ախիրէյէ նազարէն, հայտուտար՝ մուսմանէյէ մէթրօբօլիտե պէղայէթ իհթիրամ իլե մուսմէյէ իթմէքտէ օլուպ, հարթա սօն տէրէճէ տինտարլըգլարընան նաչի հէր կիւն մէթրօբօլիտ էֆէնտիյէ Գուստասը Շէրիֆ թագտա իթտիրիպ տուսարը ալմագտա վէ ելէմինի էօմէքտէ իմիշլէր։

Մէթրօբօլիտ էֆէնտի՝ չէգավէթ վէ սըրգտաքն՝ ճինայաթը ագիմէտէն օլուպ սէլամէթը ճանլարընը թէհլիքէյէ տուիւրիւկիւնիւ սեօյլէտիկինտէն, հայտուտար՝ քէնտիսինտէն 6000 լիրայը ալագտան սօնրա պիրէր իյ պայշնա կէչէպ պագէյէի էօմրլէրինի ըրզ ու նամուս իլե կէչիրէճէքլէրինի վէ հարթա սատագա իթտար իլե կիւնահլարընը ճիւմլէթէն ագիվ իթտիրճէճլէրինի եէմին իլե պէյան ոե թէէմին իթմիշլէր տիր։

—Իգմիրտե միճէտատէն ինչա օլընան մէքթէպը իտատի պու քէրբէ խիթամ պուլարագ, վալի վիլայէթ վէ մէմուրիյն վէ այանը մէմլէքէթ հազրը օլորը հալտե բէսմը քիւսատը իճրա օլընմըշ, վէ մէքթէպը մէզգիւրէ չիմտիտէն էլպիսէի մախսուսէ իլե 120 շակիրտ գալա օլընմըշ տրը։

—Թրապիզոն վիլայէթի մէրքէզ միւթէսարրըֆը սագրգ Պէհճէթ բաշա հազրէթլէրի իլե, Սիվաս վիլայէթի ատիլիէ միւֆէթթիշի Ալաֆ պէյ տիւն Տէրսաատէթ կէլմիշլէր տիր։

—Գատը գարիլէսինտե Ռիզա բաշա մահալլէսի սաքինլէրինտէն օլուպ թիճարէթլէ Մըսրըտա պուլընան Յակոբ աղանըն 14 եաշընտա գըզը՝ գինինտե սերսէմիք օլմասընա մէպնի էվվելքի սագան սաաթ 11 պուչուգ բատտէլէրինտե եաթագտա կազ լամպասը իլե օյնամագտա իքէն, սայընան Թութունուպ կէօյսինէն պիր խայլը եէրի թէհլիքէլի սուրէթտե միհթիրեգ օլմուշ տրը։

—Իգմիր վիլայէթինտե Թիրէլի հաճի Ալի բաշանընը քէյիֆիյէթը գաթինտէն տոլայը իճրա խարմէքտե օլան թէագիգաթը ատիլիէյէ տաիր իգմիրտէն եազըլըրդընա կէօրէ, մէմուրիյնը ատիլիէ՝ օլ պապատ քեմալը կէրմի իլե իճրա թէագիգաթ իթմէքտէ իմիշլէր։ Միւտատի ուսմանի՝ ֆիիլը գաթլին եէվմը մուգուինտե միթէվէֆանընը արապտրընը թէվգիֆ էյլէտիկի կիպի, մէրգուսմընը իճրա օլունան իսթին։ Թագը իւղերինէ 2 Արնավուտ տահա թէվգիֆ իտիրմիշ տիր։ Հաճի Ալի բաշանընը պէրապէրինտե պուլունտըղը հայտե վուրուլուպ 24 սաաթ սօնրա վէֆաթ իտէն գրզ «գուսուրը» մէջ՝ նամընտա 15-16 եաշընտա Թիրէլի պիր տիպէր գարը օլուպ, բաշանընը թէալիւգաթընտան տէյիլ իմիշ։ Իգմիր կազէթալարընտան պիրիսի՝ պու վագտա իւղէրինէ Թիրէտե 400 վէ Պայէնիր վէ Այտընտա 150 քիչի թէվգիֆ իտիրտիկինի եազմըշ իսէ տէ, օլ պապատ նէյր օլունան պիր իլանը բէսմիտե, չիմտիյէ գատար թէվգիֆի օլընանլարը 15 քիչիլի միւթէճավուզ օլմատըղը պէյան իտիրմիշ տիր։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՆԸ

Լօնտրա 18 Օգոստ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	101-1/16
Սամ էսհամը աշրլարը	14-3/4
» » գաբանտը	14-11/16
» » Սէրի Ա.	21-1/2
» » » Գ	15-3/8
» » » Ս	14-5/8
Օթօման 1871	74-1/2
Օսմանը Պանգասը	10-1/4
Բուսիա իսթիգրասը	099-3/8
Մըսրը տուլ. մութահրետ	74-3/8
» իմթիյազը	96-5/8
Ֆաիրա Սանիէ (Մըսր)	73-
Ռուշիտ իսթիդրազը	95-
Մատարիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիո Բարիզ 5 այ վաստ	-

—

Բարիզ 18 Օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	85-12 1/2
» » 3 1/2 %	109-62 1/2
Եէնի Օսմ. էսհամը աշրլարը	14-90
» » » գաբանտը	14-85

Մէ-գոթէլէ

Սեռի Գ.	15-50
» Ս.	14-80
Բուսիէի չըմէնտըֆէրի	35-50
Օսմանը Բէյթիսի էսհամը	-
Օսմ. Պանգասը	510-
Գրէքի Լիոնէ	527-50
Գրէքի Ֆօնտէ	1565-75
Լիոն ագտիօնը	1197-50
Սուէշ ագտիօնը	2017-50
Բուսիա 5 % 1877	101-3/4
Իթալիա էսհամը	100-65
Մարը Ֆօնտ. մութահրետ	574-57 1/2
Եունան 5 % 1879	297-50
Դամպիո 3 այ վաստ	25-26

—

Վիէննա 18 Օգոստ.

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիո	126-25
Բուսիէի չըմէնտըֆէրի	17-50

—

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՆԸ

Ֆրանս. ոսկի տիւն ադչ. գաբ.	16-09
Ֆրանս. սապահ աշրլարը	16-09
Մըսրը մութահրետ. գաբ.	82-10
Ֆրանս. սապահ աշրլարը	82-15
Սեռի Ա.	24-15
» Գ.	15-15
» Գ.	16-09
Բուսիէի չըմէնտըֆէրի	35-50
Ադչէ Ֆրանգի	6-
Ռէբօր Դ.	00-
Էվվալէսիկ »	10-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻՕՆԼԱՐԸ

Դրէքի ժէնէրալ	5-35
Սթամպոլ պանգասը	4-35
Օսմանլըի ժէնէրալ	3-08
Թրամվայ	2-81

ԱԳԱՅԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱՔԸ

Օսմ. լիրասը 100 դրշ.-ասն	Ղ. Բր.
Գէյազ մէհմիտիյէ ֆարգը	108-05
Մէթանիք »	98-10
Գէնիշ »	102-30
Ալթընըզ »	103-05
Գայտէ	-
Ինկիլիզ լիրասը	110-10
Ֆրանսըզ ալթունը	87-34
Բոլ	90-24
Գրէքից ալթունը	51-15
Դարիոն գայմէսի	9-21

ԹԱՍՏԻՃԷ ԳԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեարընը	15-35
50) » »	
100) » »	
500) » »	
1000) » »	15-25
10000) » »	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Իւսքիւպտե Թէսիիմ օլընմագ իւզրէ լիւզումրնա մէպնի միւպայէա օլընանագ օյան տէօրթ եիւզ ալթմըշ պին գըյէ իւչինճու նիւմէրօ ըմթամպոլ տագիգինին մահը հալը ռումինին տօգուզընճը ճումատա էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարընը Լէվագիմաթը Ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

6 աղօսթօս 1886

3—1

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Մուհաճիր պիչիմի չէքելի հաթապ պալթասը
տատա 7650
պէկէր տատի 18 ղրշ.
Էվրօպա քեարի թիմուր գազմա
տատա 7250
պէկէր տատի 11 ղրշ.
Թիմուր քիւրէք
տատա 2500
պէկէր տատի 2 1/2 ղրշ.
Եէրլի իմալի սիյահ եաղլը քէօսէլէ
գըյէի ճէտիտա 13200
պէկէր գըյէի ճէտիտի 16 ղշ. 30 բրյ.
Եէրլի իմալի հատատէքարի քէօսէլէ
գըյէի ճէտիտա 2600
պէկէր գըյէի ճէտիտի 14 1/2 ղրշ.
Պէյազ քէնարը մաի չուհա
արշընը ճէտիտա 400
պէկէր արշընը 40 ղրուշ։
Ռէվենուս քէզի
արշընը ճէտիտա 3000
պէկէր արշընը 3 ղրշ.
Ֆասա վէ Թէրմէնին պայը թարանմըշ քէնտիրինտէն եէրլի իմալի հալաթ
գըյէի ճէտիտա 15000
պէկէր գըյէի ճէտիտի 6 ղշ. 30 բրյ.
Պու տախի եէրլի իմալի մանօվրա ֆօրա իրի
տատա 3000
պէկէրի 2 ղրուշ։
Պիր սէնէ խիթամընա գատար լիւզումի օյան մըգտարլարը ալընմագ իւզրէ։
Բէթէն իբիկինտէն մամուլ տար գօյանլըգ չէրիտա
պէկէր արշընը ճէտիտի 43 բարա։
Մօռ Թիրէտէն մամուլ գօյանլըգ էնլի չէրիտա
պէկէր արշընը ճէտիտի 2 ղշ. 3 բրյ.
Սիյահ հարիր չէրիտա
պէկէր արշընը ճէտիտի 27 բրյ.

Նէզամիյէ անպարլարը իչուն իթթիհազ օլունան Նիւմունէլէրի իլէ շուրութը մուգարրէրէսինէ թէվֆիգէն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ օն իքի գալէմ էյնա ֆիյաթը մուրագգամէլէրի իլէ թարիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ, ադօսթօսրն 11-ինճի բազար էրթէսի կիւնինէ գատար պէկէր կիւն միւնագասայը պիլիճրա մէզգիւր կիւնտե գարարը գաթիրէրի վէրիլէճէկինտէն, իթա իթմէկէ թալիպ վէ էրթէսի սալը կիւնիւ եիւզտե պէշ թէնզիլինէ բաղիպ պուլընանլարը մագամը Սէրասքէրի Լէվագիմաթը Ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

5 աղօսթօս 1886

3—2

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Ինչաաթը ասքէրիյէ լազըմէսի իչուն միւպայասարնա լիւզում կէօրիւնէն իւչ եիւզ պին ատէտ պէօյիւք գալըպ Միւրէֆթէ քիրէմիտի մէվգրի միւնագասատա օլուպ, ադօսթօսրն օնընճը բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտե պէշ թէնզիլի իճրա մէ գալուլ օլունճաղընտան, Թալիպ օլանլարրն հէր կիւն ինչաաթը ասքէրիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունը։

4 աղօսթօս 1886

3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Շամը չէրիֆ իլէ միւլհագաթընտա պուլունան վէ պուլունմըրրլըճագ օլան ասքիրը Շահանէ վէ հայվանաթը միրիյէ իչուն միւպայաա օլընանագ օյան կազրն պէհէր գըյէսի եէթմիշ, հաթապրն տօգուզ բարայա վէ արապի չարիրն պէհէր քիւսի մահալլինտե Թալիպի էօհտէսինտե օլուուղընտան, իթթայա Թալիպ օլանլարրն Լէվագիմաթը Ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

4 աղօսթօս 1886

3—3

ՊԱՂԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Իւսքիւպտե Թէսիիմ օլընմագ իւզրէ լիւզումրնա մէպնի միւպայէա օլընանագ օյան տէօրթ եիւզ ալթմըշ պին գըյէ իչինճու նիւմէրօ ըմթամպոլ տագիգինին մահը հալը ռումինին տօգուզընճը ճումատա էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարրն Լէվագիմաթը Ուժումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունը։

6 աղօսթօս 1886

3—1

ԷՎԴԱԳԸ ՀԻՄԱՑՈՒՆ

Էվդագը Հիմայուն վարիտաթը ումումիյէ իտարէսի մահիլաթ չիւպէսինտե պէհէր կիւն միւպայէտէյէրի իճրա օլունմագտա օյան աթիւզդիր մահիլաթրն մուայյէն օյան 4 հաֆթա միւտէթը իլանընտան Տիճնի հաֆթասը օյան իչպու 1502 սէնէսի աղօսթօսրն 4նճի կիւնինտէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա Թալիպ օլանլարրն գրյմէթը մուխամմէնէսինին էօյրինէ միւսավի Թէէմին ազչէսիյլէ պէրապէր իտարէի մէզգիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլէճէկի Տնճի տէֆա օլարագ իլան օլունը։

. . 4 . . 8000 (1) .— Մահքէմէ ալթը գուրպինտե Հաճի Իտա մահալլէսինտե Սէնավի օսգաղընտա Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ. վագֆընտան Թէրպիէն 180 մէթրօ տէրունինտե պիր գույուզը միւթէմի պիր պապ եէհուսխանէ արսասը։

. . 1, 2 148 իա 152 . . 7750.—Պալաթաա Գարապալ մահալլէսինտե Պալաթ ճատտէսինէ Մանար օղլու վէ Մագրընան օսգաղարընտա

. . 26 . . 1554 . — Մահմուտ բաշատա Տայէ խաթուն մահալլէսինտե Ֆալճըլար խանը Թահիր ադիսինտե Խասէքի Սուլթան վագֆընտան Թէրպիէն 20 մէթրօ արսատա շէհրի 50 ղշ. քիրալը պիր պապ գույումնը օտաաշընն սիւլուս հիսէսի։

. . 4 վէ 6 վէ 19 վէ 2 վէ 142 վէ 144 . . 25000 .— Գալաթատա Քէմանքէշ Գարա Մուսթաֆա բաշա մահալլէսինտե Գասասալար վէ Թիմուրճը սօգագարրյա Թօքճուլար ճատտէսինտե Քէֆանի Մուսթաֆա աղա վէ Պէվվաղ Սուլթան Հիւսէյին աղա վագֆլարընտան Թէրպիէն 152 մէթրօ արսատա 6 օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գույու վէ 167 մէթրօ արսա վէ գահվէ տիւքքանը մահալլէրինի միւթէմի վէ սէնէվի 14400 ղրշ. քիրալը քեարկը պիր պապ մէնզիլ վէ 2 պապ մաղազա վէ արսա վէ պարագանրն 120 սէհիմէն 6 սէհիմի վէ պիր սէհիմէն սիւլսան հիսէսի։

. . 87 . . 2000 .— Ահմէտ ֆէյտ Սոֆուլար մահալլէսինտե վէ ճատտէսինտե Շեյխ Սիւլեյման էֆ. վագֆընտան չէհրի 8 ղրշ. քիրալը պիր պապ էթմէքքի Ֆըրոնը միւլքինին պիսթիւնի։

. . 37 . . 666 .— Տավուտ բաշատա Գասասալ Իլիա մահալլէսինտե Սամաթա ճատտէսինտե Զիւլֆիգար աղա վագֆընտան չէհրի 3 ղրշ. քիրալը պիր պապ պագագալ տիւքքանը միւլքինին սիւլսան հիսէսի։

. . 25 . . 1410 . — Գումգաքուտա Թիւլպէնտէի սօգաղընտա Հաբէմէն կէտիքքանընան Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա 2 օտա վէ պիր գույու վէ 25 ղրրա պաղչէ վէ չէհրի 100 ղրշ. քիրալը պիր պապ պագագալ տիւքքանը կէտիկինէն 120 սէհիմէն 8 պուչուգ սէհիմ պիր բուլ հիսէսի։

. . 55 . . 500 .— Զաղչուի քէպիրտե Ջուհաճրար խանընտա ալթ գաթտա Ֆաթմա Սուլթան վէ Իպրահիմ բաշա վագֆընտան Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատա շէհրի 100 ղրշ. քիրալը պիր պապ օտանրն 40 սէհիմէն պիր սէհիմ հիսէսի։

. . 2, 2, 52 . . 10000.— Սթէնեատա Նէսլըշահ Սուլթան մահալլէսինտե Տէմիրվէն սօգաղընտա Էվգաֆ կէտիքքանընտան Թէրպիէն 11875 մէթրօ տէրունինտե 4 օտա պիր գույու վէ 90 մէթրօ մահալտե 2 պապ տիւքքանը վէ պիր մաթպախ վէ սէնէվի 5760 ղրշ. քիրալը պիր գրթա պօսթանրն տիւքքանընրը կէտիկինէն 6 հիսսէսէն պիր հիսսէսի։

. . 10 . . 8000 .— Մահմուտ բաշատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսինտե Մահմուտ բաշա ճատտէսինտե Թէրպիէն 82 մէթրօ պիր գրթա մէնզիլ արասը։

. . 5, 5, 155 . . 11222 .— Թօրխանէսէ Քէ.ալիպ Մուսլիհէտտին մահալլէսինտե Պէյազուու ճատտէսիյլէ Հաճի Հըզմաղը օսգաղընտա Թէրպիէն 90 մէթրօ արսատա 5 օտա վէ 2 սուֆա վ. պիր գույու վէ 800 մէթրօ պաղչէ վէ 90 մէթրօ մահալտե 2 պապ արապալրգ մահիրնի միւթէմիլ Հաճի գաթթան վէ ճէնտէրէճի Մուհիտտին չէլէպի վագֆընտան չէհրի 400 ղրշ. քիրալը սախչալ պիր պապ մէնզիլին 8 հիսսէսէն պիր հիսսէսի։

. . 400 . . 166 . — Իսկիլատատա Տէպպաղլար մահալլէսինտե Թօք թաշը ճատտէսինտե Պասիլուսատ աղասը Մէհմէտ աղա վագֆընտան Թէրպիէն 22 մէթրօ պիր պապ պագագալ տիւքքանը արսասընն սիւլուս հիսսէսի։

. . 72 . . 12000 . — Եէնի գուլէ գուրպինտե Հաճի Հիսէյին ուստա մահալլէսինտե Նարը գարու ճատտէսինտե Նէֆսը Հաբէմէն վագֆընտան Թէրպիէն 180 մէթրօ արսատա 8 օտա վէ 3 սուֆա վէ պիր գույու վէ 228 մէթրօ պաղչէի միւթէմիլ ախչալ պիր պապ մէնզիլը։

. . 72 . . 500 .— Մահմուտբաշատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսինտե Մահմուտ բաշա ճատտէսինտե չէհրի 3 ղրշ. քիրալը պիր պապ չէքերճի տիւքքանը միւլքինին նրսի հիսսէսի։

. . 1, 2, 10 . . 3410 . — Էյիպատ Տէօքմէճիլեր մահալլէսինտե Շեֆա հավուզը մէվգրինտե պիր վէ իքի վէ Գարաղաճ օսգաղընտա օն նուսմէրօպար իլէ մուրագգամ Թէրպիէն օն տէօնիւմ մըգտարը մուգաթալը Հավաճէ Եուսուֆ չէգիլիկի տիմէքլէ մասուրի էվգաֆը մալիւմատն չէֆիլիք միւշթէմիլրընը անճագ իճարէթէյնի 150ղրրա արա իւզերինէ մէպնի 5 օտայը միւշթէմիլ խարապա քէօչք վէ 55 տէօնիւմ թարլամա պաղչէնին 80 հիսսէ իթիպարը իլէ օն եէտի պո չուգ հիսսէսի։

(1) Ճիմէլէրին պաշարընտա իւք հիզատա պուլունան բագագամար՝ մահալլաթընն Նիւմէրօպարընը, վէ իքինճի հիզատաքիրէ՝ գրյմէթը մուխամմէնէսինին պիտիրմէքտէ տիրլէր։

غنية اللغات

ԿՈՒՆԵԷԹ–ԻԽԼ–ԼՈՒՂԱԹ

ՖՐԱՆՍԷԶԱՏԱՆ ԹԻՒՐՔԱՅԷՏ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԼԷՐԻ
ՄԻՔԱՅԷԼ ԱՇՃԷԱՆ ՎԷ ՄԷՀՄԱՏ ՇԻՒՔՐԻ

ԹԱՂԻ ՎԷ ՆԱՇԻՐԻ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂԱՏԱՆԼԵԱՆ

Իշպու էսէր ֆրանսըզճա միւսթէմել պիլ ճիմէլ լուղաթը ճամի վէ ֆէնինի վէ սէնաի փէք չօք ըսթըլահաթ վէ թապիրաթը ֆրանսէվիյէի տախի չամիլ օլուպ, խուսուսէն լուղաթը մէզգիւրէ միւթատտիտ միսալլէրլէ իյդահ օլունտուղու կիպի, ֆէնինի վէ սէնաի լուղաթը էօյլէ թարիֆաթ իլէ կէչիլմէյէրէք հէր պիր լուղաթրն թիւրքճէտե մուգապիլի օյան լուղաթը պիթթահարրի պուլունուպ կէրէք թիւրքճէ վէ կէրէք լաթինճէ հրուֆաթ իլէ հիզալէրինտե տէրճ օլունտուղունան, չիմտիյէ գատար պուեօլտա ճէմ վէ թէրճէմէ օլունանասարրն էն միւքէմմէլի վէ միհթիվյաթճա էն վասիֆ տիր։

Էսէրի մէզգիւր միճէլէտ օլտըղը հալտե իքի ճիլտի պիր ատէտ օսմանլը լիսանընա Պէկ օղլու վէ Իպրահիմ էֆէնտի քիթապճը տիւքքանընտա սատըլը։

Քիւլլիյէթլէ իչթիսասընը արզուիտէն զէվաթրն Զաքարճըլար եօգուշընտա Ակորեան խանընտա քեարն Գարեգին Պաղատալեան մահթապասընա միւրաճաաթ իթմէլէրի իլամար օլունուր։

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐԾԸ
ԱՆՕՆԻՄ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՄ.

Շարգտա վէքիլի Մ. ԷՕՖԷՆ ԸԱԲԱԲՕՐ

Ագիէնտա	մէրքէզի	Վիէննատա	սէրմայէ	ֆրանգ	6,000,000
Ֆրանգօ-Հօնկրուազ	»	Գուտաբէյթատա	»	»	20,000,000
Ֆէնէքս, Օթրիչիէն	»	Վիէննատա	»	»	4,500,000
Նասիոնալա	»	Գուգրէչտէ	»	»	5,000,000
			Ճէման	Ֆր.	55,500,000

(Իհթիյաթ ագէնտի տախիլը հիսապ տէյիլ տիր)

Գալաթատա Գարանթինա սօգաղընտա Նօ. 11

ՇԷՎՐԻԷՆԻՀ ԳՕԳՈՒՍԸՂ ՊԱԼԸՔ ԵԱՂ

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE

de

CHEVRIER

Մ. Շեվրիէ՝ Բարիզին սիրինճի սրնճ էեպսէրպարընտան օրաւ, Լէժիօն ա'Օնէօր նիշանրրն չրտալէյէք. Մէճիտիէ նիշանրրն Ինճնէի, վէ Իզապէլլա Գատթոլիք նիշանընն գօմանտէօրլիք բիւթպէյէրինի հարզ տիր։

ՊԷՅԱՂ ՎԷ ԷՄՄԻՐ

Մ. Շեվրիէ՝ պալդ եաղընը գաթրան իլէ թէմիզլէյէրէք, մէզգիւր եաղա կիւղել պիր գօգու վէ լէզզէթ վէրմիշ տիր։

Գու թէրթիպը ճէտիտին սահիպի՝ միսալեա վէ իֆթիխար տիրլօմասը կիպի պէօյիւք միւքեաֆաթլարա նայլ օլմըշ տրը։

Տիճէնանընն հէր թարաֆընտա պուլունան հէքիմլէր՝ մէզգիւր պալդ եաղընը տիկէր պալդ եաղլարընն հիմէքսիկ թերհիկ իտերլեր։

ԶԷԼԻՐԼԻ

Մ. Շեվրիէ՝ էօպէր ոե ֆէրի պիր պալդ եաղը իտալ իտերէք, քէնտի թէրթիպինի իքմալ էյլէմիշ տիր։ Մէզգիւր պալդ եաղը՝ իչպու իլավէյէ բազմէն, գօլայլըգլա հազմ օլունը, վէ ասլա գաղալըգ վէրմէզ։ Պինանէն ալէյհ մէզգիւր պալդ եաղը՝ տիկէր պիսիհիմէ չէլիբալի պալդ եաղլարընա ֆայդա օլուպ, վէրեմ, պրօնչիթ, քէսմիք խասթալըգլարը, վէ սգօրբիթ իլէթլէրի իչին գուլլանըլըր վէ մուհասսէնաքը ագիմէսի էօրիլիւրի։ Գու եաղ պիվասասա հէր գաղրի միգամ օլանլարա եարար։

ՖՕԹՕԿՐԱՖՃԸԼԱՐԸՆ ՎԷ ԷՀԼԸ ՄԷՐԱԳԸՆ ՆԱԶԱՐԸ ՏԻԳԳԱԹԸՆԸ

ՏՕԳԹ. Տ. ՎԱՆ ՄՕՆԳՀՕՎԷՆԻՆ
Կիւմիւշլիւ Ժիւրիր վէ Պօֆթ

ԹԱԳԼԻՏԼԷՐԻՆ-ՏԷՆ ՍԱԳԸՆՄԱԼԸ։

DVM

ՖԱԳՈՒԻԳԱ ՄԱՐԳԱՍ։

Էճզաի միւրէքքէպէսինտէն մամուլ գուրու լէվհայարը (բլագ) իւղերինէ տավէթ իտերիզ։

Տէրօղիթօսը՝ Թիւրքիա վէ Պուլկարիսթան իչին ումումի աճէնթէ օյան էճզաճը Մ. Իսվար Ծաննինն Սթամպօլտա Մըսրը չարշըսը գուրպինտե Խարանճը խանընտա քեաֆն մաղազասընտա տրը։

Մէզգիւր մաղազատա ֆօթօկրաֆա ախտ պիչիմէվէ էճզա վէ էշկա պուլունը։

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷՆԻՆ
ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐԳԷԹԻ

Սէրմայէ 200·000·000 Ֆրանգ

Տէրատատէթ աճէնցիասը
Գալաթատա Մէրթէպանի սօգաղընտա Ն. 10 Եագուպ խան

Աճէնցիա շիւպէսի
Սթամպուլտա Սուլթան Համմամը սօգաղընտա Հաճօբուլօ խան

Գրէտի Լիօնէ պիչիմէվէ պանգա մուամէլէլէրինի տէրէճէհտե իտէր։
Իսհամ իւզերինէ իգրազ իտէր։
Իսհամ բէհին պարագ հիսապը ճարի ալար։
Ֆրանսայա վէ սայիր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիցա քէչիտե իտէր։
Համիլինէ էտա օլունմագ իւզրէ գրէտիթօ քեաղըտարը վէրիր։
Գօրսա իչլերի իչին վէրիլէն էմբլէրի իճրա իտէր։
Իսհամ հրգիզ իտէր։
Թելիմ օլունան նազաը գապուլ իտէր, վէ մուգապիլինտե չերայիթը մալիմէ իլէ պօնօլար վէրիր։

ՍԹԱՄՊՈՒԼ ԱՃԷՆՑԻԱՍԸՆԷՆ ՇԻՒԳԷՍԻ պանգա իչլերինտէն մասատա, էմԹատա իւզերինէ տէ ագչէ եօտունճ վէրիր։ Քէզալիք մէզգիւր չէպէ՝ արտիչէտ գալանագ օյան էմթայը կէօմրիւքճէ պլըր սագլար, վէ Սթամպուլտա վէ եաճատ մէմալիքը էճնէպկէտ սաթըլանագ էմթայտա տա գոմիսիոնըլըգ իտէր։
Մահալը տէքսը Սթամպուլտա Զիչէքբաղարընտա 51 նումէրօյու մահալտէտիր։